

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Domme

Taksationskommissionen

Natur- og Miljøklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

Forslag

Dispensationer: sidst i filen med den nyeste til sidst

OVERFREDNINGSNÆVNET>

24/2-1965

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1965, den 24. februar afsagde, Overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1612/62 vedrørende fredning af kyststrækning ved Mårup kirke syd for Lønstrup.

I den af fredningsnævnet for Hjørring amtsrådsreds den 27. august 1962 afsagte kendelse hedder det:

"Ved overfredningsnævnets kendelse af 25. februar 1948 blev et ca. 264 ha stort areal omkring Rubjerg knude fredet navnlig således, at arealerne stedse skal henligge som hidtil og ikke yderligere må bebygges og beplantes, ligesom almenheden tilsikredes adgang til de udyrkede arealer. Østgrænsen for fredningen forløber på den nordligste del af området umiddelbart øst om Mårup kirke til ejerlavsgrensen mellem Mårupgård og Lønstrup by i nord.

For at forhindre sommerhusbebyggelse umiddelbart op til det fredede areal, navnlig omkring Mårup kirke, og for at bevare udsigten fra sognevejen på en strækning syd for Lønstrup op mod Rubjerg knude og fyr, har Danmarks Naturfredningsforeningen og Fredningsplanudvalget for Hjørring og Thisted amter ved skrivelse af 22. november 1961 for nævnet rejst fredningssag for et ca. 83 ha stort areal i tilslutning til nævnte allerede fredede areal, øst og nord herfor. Den direkte anledning til sagens rejsning var nogle udstykningssager med sommerhusbebyggelse for øje, og påstanden går ud på, at arealerne undergives tilsvarende fredningsbestemmelser som for det allerede fredede areal. Forslaget omfatter helt eller

delvis følgende ejendomme: Matrikelnumrene 1 a,
Mårupgård, 3^a, 3^m, 8^e, 9^a, 16 og 29^a Lønstrup by og 1^a, 1^b, 2^d,
2^e, 2^k, 3^a, 3^c, 4, 5^b, 6^b, 9^a, 9^b, 10^a, 10^c, 11^d, 11^e, 11^f, 11^h,
11^{ad}, 11^{ae}, 11^{af}, 11^{ak}, 11^{ao}, 11^{ax} og 11^{vv}, V. Vidstrup by, alt
af mårup sogn. Af arealet foreslås ca 3,81 ha af matr. nre. 3^a,
3^m, 8^e, 9^a, 29^a, Lønstrup by og 1^a, Mårupgård fredet med offentlig
adgang.

I en med begæringen fremsendt skrivelse af 11. oktober
1961 har Nationalmuseet udtalt:

" Maarup kirke er for adskillige år siden nedlagt som
sognekirke og sorterer nu med sin kirkegård som historisk monu-
ment under Nationalmuseet. Den lille stemningsfulde vestkyst-
kirke midt i det barske land er en af vestkystens store seværdig-
heder og besøges årligt af et betydeligt antal turister. Der er
da også sydvest og nord for kirken allerede tidligere gennemført
fredning, således at det egenartede landskab ikke her skulle kun-
ne forstyrres af uheldig bebyggelse.

Til beskyttelse af den særlige stemning ved kirken er
det dog aldeles afgørende, at der ikke i landskaberne øst for
denne foretages bebyggelser eller andre ændringer. Udstykninger
her ville i meget høj grad forringe den allerede gennemførte
fredning vest for kirken. Der er i øjeblikket intet til hinder
for en udstykning af arealerne mod øst, og Nationalmuseet skal
derfor medgive alle bestræbelser for en fredning af disse sin
varmeste anbefaling. Det foreslåede omfang af en sådan fredning,
der ikke bør hindre dyrkning af jorden i et omfang som hidtil,
vil efter museets opfattelse tilgodese de berettigede ønsker om
fredning omkring kirken."

Naturfredningsrådet har i skrivelse af 22. februar 1962, udtalt:

"Naturfredningsrådet kan meget anbefale, at frednings-sagen gennemføres som foreslået, herunder således at en del af arealerne fredes uden adgang for offentligheden. Den foreslåede fredning må tillægges stor landskabelig betydning, idet det særegne billede, som den nu enlige Mårup kirke tæt ved havet frembyder, i høj grad vil udviskes og ændres, såfremt der på landbrugsarealerne øst for kirken fremkommer en udstrakt sommerhusbebyggelse. Iøvrigt vil fredningen på en særdeles værdifuld måde afrunde den ved overfredningsnævnets kendelse af 25/2-1948 gennemførte fredning omkring Rubjerg knude, idet arealerne mellem det tidligere fredede område og vejen Rubjerg-Lønstrup derved på en væsentlig strækning forbliver ubebyggede, ligesom fredningen mod nord langs kysten på en værdifuld måde føres op mod Lønstrup."

Fredningsnævnet har behandlet sagen i møder den 30. januar og 29. marts 1962 med lodsejerne og andre interesserede.

De fleste lodsejere har protesteret imod fredningen og krævet erstatning, hvis fredningen gennemføres.

Ejerinden af matr. nre. 10^a, V. Vidstrup og 16, Lønstrup by, fru Astrid Winther, har krævet 5.000 kr. pr. td. land i erstatning. Ejerinden har fremlagt genpart af betinget skøde af 30. december 1961, hvorefter et areal på 5 $\frac{1}{2}$ td. land, heraf en mindre del indenfor den gamle fredning, resten indenfor det nu foreslåede område, er solgt til gdr. Niels Grøn, Bjergby, for 3.000 kr., således at køberen skulle afholde omkostningerne. Ejerinden har anført, at arealet blev solgt ved slutseddel i sommeren 1961, før fredningssagen rejstes. Ved slutseddel af 6. januar 1962 har

Niels Grøn videresolgt de 5 $\frac{1}{2}$ td. land til direktørerne Svend Skovgård Thomsen og Sixtus Thomsen, Ålborg, for en købesum af 8.200 kr., men betinget af, at det købte ikke fredes og kan tillades bebygget med 2 huse. De to købere har givet møde under frednings sagen og indtrængende henstillet, at fredningen ikke bliver til hinder for, at der opføres to sommerhuse på den købte jord, og bemærket at de er villige til at underkaste sig nævnets censur for bebyggelsen og forpligte sig til ikke at hegne det købte m.v. Udgifterne ved den forberedte udstykning har ifølge fremlagt landinspektørregning andraget 712 kr. Ejerinden har oplyst, at hun i tidsrummet mellem de to fredningsmøder i sagen har solgt en parcel på $\frac{1}{2}$ td. land udenfor fredningsområdet for 2.500 kr.

Ejeren af matr. nr. 1^a, Mårupgård og 3^a, Lønstrup, Frithiof Jørgensen, har påstået erstatningen fastsat som forskellen mellem prisen for sommerhusjord og prisen på landbrugsjord, eller ca. 5.000 kr. pr. td. land, således at hans samlede krav er 120.000 kr. Ejeren har anført, at han har haft flere forespørgsler på salg af sommerhusgrunde. han havde plan om salg af 10 grunde á 1.000 m² for ialt 30.000 kr. Ejeren har forbeholdt sig ret til at opføre en aftægtsvilla indenfor en afstand af 40 m fra sine landbrugsbygninger, og indenfor samme afstand ønsker han tilladelse til at beplante og behandle jorden, som han vil.

Ejeren af matr. nr. 3^m, Lønstrup, Karl Bæk, har krævet 10.000 kr. i erstatning for de ca 0,8 ha og har påpeget, at hans landbrug på ca 7 $\frac{1}{2}$ td. land ikke kan sælges som landbrugsejendom. Han har oplyst, at han har været tilbudt 45.000 kr. for hele ejendommen, forudsat at køberen kunne opføre sig et sommerhus.

Ejerne af matr. nr. 29^a, Lønstrup. Aksel og Peder Chri-

stoffersen, har ikke villet protestere imod fredningen, men har krævet erstatning på linie med de øvrige lodsejere, idet de dog har anført, at halvdelen af de fremsatte krav, måske ville være passende.

Ejeren af matr. nr. 9^a, Lønstrup, Jens M. Jensen, har krævet 5.000 kr. pr. tld. land i erstatning og har fremhævet sit areals særlige skønhed. Han har påpeget, at ejendommen på grund af sin ringe størrelse ikke kan sælges som landbrug.

Ejeren af matr. nr. 8^e, Lønstrup, Harald Andersen, har krævet 5.000 kr. pr. ha i erstatning og har tilbudt, at staten kan overtage jorden for denne pris. Han har oplyst, at han har solgt jord til sommerhusgrunde til den pris, umiddelbart op til det foreslåede fredningsområde.

Ejeren af matr. nr. 1^a, V. Vidstrup, Ejnar Nielsen, har krævet erstatning på linie med de øvrige lodsejere og har oplyst, at Mårupvejen forbi hans bygninger skal omlægges, så den kommer lidt nordligere. Det areal, der herved kommer til at ligge mellem den nye vej og bygningerne ønsker han undtaget fra fredningen, ikke for at kunne sælge til sommerhuse, men til beplantning og evt. til en mindre ændring af bygningerne.

Ejerinden af matr. nr. 2^d, V. Vidstrup, Chr. Iversens enke, har påstået erstatning på linie med de øvrige lodsejere.

Ejeren af matr. nre. 1^b, 3^c, 5^b, 6^b, 11^h, 11^{af} og 11^{vv}, V. Vidstrup, Thomas Christensen, har krævet 5.000 kr. pr. tønde land for fredningen og har anført, at ejendommen er for lille til at kunne sælges som landbrug. Ejeren har haft forespørgsel om salg af sommerhusgrunde, men har hidtil sagt nej.

Ejeren af matr. nre. 2^e og 11^{ad}, V. Vidstrup, Oluf Lar-

sen og ejeren af matr. nre. 9^a og 9^b, V. Vidstrup, Henry Andersen, har krævet erstatning på linie med de øvrige lodsejere.

Ejeren af matr. nr. 4, V. Vidstrup, Laurits Larsen, har forevist slutseddel af 29/7-1961, hvorefter det areal, der foreslås fredet, ca 0,3 ha, for en købesum af 400 kr. er solgt til ekspeditionssekretær Martensen-Larsen, Kornagervej 115, Kongens Lyngby. Køberen er forberedt på, at parcellen ikke må bebygges. Af købesummen er 100 kr. betalt. Laurits Larsen har påstået fredningserstatningen udbetalt til sig.

Ejeren af matr. nr. 11^{ao}, Sofus Lauritsen, har anført, at hans areal er det smukkeste indenfor det foreslåede fredningsområde og har en fin beliggenhed ved den asfalterede vej. Ejeren har forlangt 1 kr. pr. m² i fredningserstatning og har oplyst, at han har haft forespørgsel på sommerhusgrunde.

Ejerne af matr. nre. 2^k, 3^a, 10^c, 11^{ae}, 11^d, 11^e, 11^f, 11^{ak} og 11^{ax}, V. Vidstrup, A/S Skydebaneanlægget Vandstedgård, har oplyst, at selskabet, der er et støtteselskab for hjemmeværnet og forsvaret, i forvejen ejer et areal indenfor det allerede fredede areal og har ansøgt om tilladelse til her at indrette skydebaner med ambulante mål, hvilken ansøgning for tiden beror på overfredningsnævnets afgørelse. Det areal, der nu foreslås fredet, er ligelødes erhvervet med henblik på indretning til skydeøvelser m.v., og selskabet har videre anført, at man havde påregnet at kunne sælge ialt 89 grunde á 2500 m² for en samlet sum af 356.000 kr., der var tænkt anvendt til støtte for selskabets formål. Selskabet har ifølge skøder, lyst 1960, 1961 og 1962 givet ialt 39.900 kr. for disse 22,59 ha med tillæg af tilstødende arealer på ca. 3 ha. Selskabet har protesteret imod fredningen,

såfremt denne hindrer arealets benyttelse efter formålet og har ønsket fredningssagen udsat, til spørgsmålet om benyttelse af det allerede fredede areal til skydeøvelser er endelig afgjort af overfredningsnævnet.

Under sagens gang har overfredningsnævnet ved skrivelse af 23. juni 1962 tilladt anlæg af en skydebane for en 10-årig periode under forudsætning af, at der ikke foretages ændringer af terrænet bortset fra et antal markørdækninger af størrelse 1-1½ m.

Under sagens gang har Danmarks Naturfredningsforening og Fredningsplanudvalget erklæret sig indforståede med, at selskabets arealer undtages fra bestemmelserne om offentlig adgang og med, at fredningsbestemmelserne iøvrigt affattes således, at de ikke hindrer arealernes benyttelse til skydeøvelser, men har modsat sig ønsket om adgang til sommerhusbebyggelse,

Skydebaneselskabet har herefter krævet en passende ulempeerstatning for fredningen.

Fredningsnævnet finder, at det uberørte vestkystlandskab frembyder en sådan skønhed og ejendommelighed, at betingelserne for fredning er tilstede. Dette gælder særlig den nordlige del af området med den enligt beliggende Mårup kirke som midtpunkt. Den sydøstlige del af området langs Rubjergvejen er i alt væsentligt kun medtaget i forslaget på grund af det ønskelige i at bevare udsigten fra vejen over mod Rubjerg knude og fyret. Da denne del af området består af agerjord og i sig selv næppe er fredningsværdigt, og da Rubjerg knude-fredningen af 1948 omfatter næsten 3 km langs vejen, tildels med udmærket udsigt til knuden, og når hensyn tages til denne allerede stedfundne fredning af meget betydelig størrelse, finder nævnet ikke at kunne medtage den her

nævnte sydøstlige del af området. For at få en passende afrunding af fredningen af 1948 finder nævnet det derimod rimeligt at udvide denne, således at kirkevejen i hovedtræk danner grænsen mod øst. På matr. nr. 3^a er grænsen ført lidt øst for kirkevejen.

Det areal, der herefter fredes, omfatter helt eller delvis matr. nre. 8^e, 9^a, 29^a, 3^m, 3^a, Lønstrup by, 1^a, Mårupgård, 10^a, 1^a, 2^k, 3^a, 11^f, 11^d, 11^{ae}, 10^c, 11^e, 11^{ak}, 11^{ax}, V. Vidstrup, Mårup sogn, og er vist på vedhæftede kort.

Fredningens indhold.

Fredningsnævnet fastsætter følgende bestemmelser for området:

Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand og må ikke beplantes, planeres eller opgraves.

Arealerne må ikke yderligere bebygges; skure, boder og andre skæmmende indretninger må ikke opsættes. Der må ikke opsættes hegn, bortset fra nødvendige kreaturhegn. Master og ledningsanlæg må kun opsættes efter forud indhentet godkendelse af fredningsnævnet.

Der tillægges almenheden ret til færdsel til fods og ophold på det på kortet viste udyrkede areal langs kysten af matr. nre. 8^e, 9^a, 29^a, 3^m, 3^a, Lønstrup by og 1^a, Mårupgård. Al færdsel sker på eget ansvar og efter fredningsnævnets anvisninger og ordensregler. Campering og bål-tænding er forbudt.

Nævnet kan foranstalte selvsået vegetation fjernet.

Arealerne må iøvrigt benyttes som hidtil. Kreaturgræsning, høslet, jagt og indsamling af bær og lignende må fortsat finde sted. De dyrkede arealer, må fortsat dyrkes, men nye må ikke indtages til dyrkning. Nødvendige landbrugsbygninger kan tillades opført under nævnets censur.

Fredningen er endvidere ikke til hinder for, at de A/S Skydebaneanlægget "Vandstedgård" tilhørende arealer, matr. nre. 2^k, 3^a, 11^f, 11^d, 11^{ae}, 10^c, 11^{ax}, 11^e og 11^{ak}, V. Vidstrup, benyttes til skydeøvelser, men der må dog ikke opstilles faste anlæg og ikke foretages ændringer af terrænet bortset fra et antal markørgrave af størrelse 1-1½ m.

Det bemærkes, at et areal omkring bygningerne på matr. nr. 1^a, Mårupgård, som vist på kortet, er undtaget fra fredningen.

Det tilføjes, at de i love og vedtægter, herunder sandflugtsloven og naturfredningsloven for området, hidtil gældende bestemmelser fortsat er gældende, uanset fredningen.

Erstatningerne.

Ved erstatningsfastsættelsen har nævnet taget i betragtning de for parcellerne langs kysten i medfør af sandflugtsloven gældende bestemmelser om almenhedens adgang til færdsel og ophold, det om stedfundne salg oplyste og salgsmulighederne, og hensyn er taget til, at lodsejerne ved fredningen får udbetalt en samlet erstatning for jorden uden hensyn til uvisheden med hensyn til mulighed for salg og til at lodsejerne bevarer jorden til græsning m.m.

Herefter og under hensyn til det af lodsejerne anførte og oplyste og iøvrigt efter en samlet bedømmelse og vurdering af arealerne og de pålagte rådighedsindskrænkninger, fastsætter fredningsnævnet følgende erstatninger for fredningen som foran beskrevet. Arealerne er beregnet på grundlag af en kopi af matrikelkortet i 1:4000, suppleret med terrænforhold efter rekognosce-

ring i marken samt luftfotos i 1:10.000. Arealerne i Lønstrup by er beregnet til overkant af skrænt.

Matri. nr.	Ejer	Erstatning.
8 ^e , Lønstrup	Harald Andersen. Bakken Lønstrup. Areal ialt 1,40 ha. Heraf med offentlig adgang 0,23 ha. Belliggende umiddelbart op til solgte sommerhusparceller ved Lønstrup. En del er klit- fredet.	4.150 kr.
9 ⁿ , Lønstrup	Jens M. Jensen, Lønstrup. Areal ialt 1,75 ha. Heraf med offentlig ad- gang 0,26 ha. Bemærkninger som for 8 ^e .	5.025 kr.
29 ^a , Lønstrup.	Aksel og Peder Christof- fersen, Lønstrup. Areal, ialt 4,38 ha. Heraf med offentlig adgang 1,30 ha.	10.512 kr.
3 ^m , Lønstrup.	Karl J. Bæk, Lønstrup. Areal ialt 1,22 ha. Heraf med offentlig adgang 0,43 ha.	<u>4.150 kr.</u>
	transport	23.837 kr.

Str. nr.	Ejer	Erstatning
	transport	23.837 kr.
3 ^a , Lønstrup og 1 ^a , Mårupgård.	Frithjof L. Jørgensen, Mårupgård pr. Lønstrup. Areal ialt 12,38 ha. Heraf med offentlig adgang 1,59 ha.	25.000 kr.
10 ^a , V. Vidstrup	Fru Astrid Winther, "Kirkedal", Lønstrup. Areal ialt 2,20 ha. Ingen offentlig ad- gang. Det fugtige areal langs nordsiden af bivej 9 er uegnet til bebyggelse	3.500 kr.
Parcel af 10 ^a ,	Gdr. Niels Grøn, Bjergby. Areal, 2,36 ha. Inclusive udstykningsom- kostninger	4.200 kr.
1 ^a , V. Vidstrup.	Ejnar Nielsen, V. Vidstrup. Areal 1,17 ha	2.000 kr.
2 ^k , 3 ^a , 11 ^f , 11 ^d , 11 ^{ae} , 10 ^c , 11 ^{ax} , 11 ^e , 11 ^{ak} , V. Vid- strup	A/S Skydebaneanlægget "Vandstedgård". Areal ialt 22,59 ha. Ved erstatningsfast-	58.537 kr.
	transport	

Ejer	Erstatning
transport	58.537 kr.
sættelsen er hensyn taget til, at arealerne uanset fredningen i det alt væsentlige kan be- nyttes til de tilsigte- de formål og til at sel- skabet uden vederlag har fået Overfredningsnævnets tilladelse til at afholde skydeøvelser på et bety- deligt areal af den gamle fredning. Herefter og da der ikke bliver offentlig adgang tilkondet en ulem- peerstatning, stor	<u>2.000 kr.</u>
Ialt	60.537 kr.

Erstatningerne udbetales til de foran anførte ejere, da ikke andre har givet møde og fremsat krav, og udredes som nedenfor bestemt.

Kendelsen vil være at tinglyse på de nedenfor anførte ejendomme med prioritet forud for pantegæld og med påtaleret for Fredningsnævnet for Hjørring amtsrådsreds"

Konklusionen er sålydende:

"Ejendommene, matr. nre. 3^a, 3^m, 8^e, 9^a, 29^a, Lønstrup by, 1^a, Mårupgård og 1^a, 10^a, 2^k, 3^a, 11^f, 11^d, 11te, 10^c, 11^{ax},

11^e, 11^{ak}, V. Vidstrup, alt af Mårup sogn, fredes som ovenfor nærmere bestemt og som afgrænset på vedhæftede kort.

I erstatning udbetales til lodsejerne de ovenfor anførte beløb, ialt kr. 60.537, med renter 5% årlig fra kendelsens dato.

Af erstatningen udredes tre fjerdedele af statskassen. Den sidste fjerdedel udredes af Hjørring amtsfond og de i amtsråds kredsen beliggende købstadskommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling."

Kendelsen er i medfør af naturfredningslovens § 19, stk. 3, forelagt Overfredningsnævnet, hvorhos den er indanket af Danmarks naturfredningsforening og fredningsplanudvalget for Hjørring og Thisted amter med påstand om udvidelse af fredningen, ligesom den er indanket af A/S Vandstedgård med påstand om en delvis ophævelse af fredningsbestemmelserne.

Overfredningsnævnet har den 3. juli 1963 besigtiget de fredede arealer og forhandlet med de interesserede parter.

Efter Overfredningsnævnets skøn er den sydlige del af de ved kendelsen fredede arealer ikke i sig selv så fredningsværdig, at der er grund til at opretholde fredningen af denne del, med mindre fredningen udvides til at omfatte arealerne helt ud til Rubjergvejen. På baggrund af de allerede foretagne fredninger omkring Rubjerg Knude har Overfredningsnævnet imidlertid ikke fundet tilstrækkelig anledning til at foretage en sådan udvidelse og har herefter besluttet at lade følgende arealer udgå af fredningen:

- 1) matr.nr. 2k, 3a, 11f, 11d, 11ae, 10c, 11ax 11e og 11ak, Vester Vidstrup, tilhørende A/S Skydebancanlægget "Vandstedgård".
- 2) matr.nr. 10a, smst., tilhørende fru Astrid Winther med und-

tagelse af den fra ejendommen til gårdejer Niels Grøn solgte parcel stor ca. 2,35 ha og

3) en del af matr.nr. 1a, smst., tilhørende gårdejer Ejnar Nielsen.

Fredningsinteresserne i denne sag samler sig herefter om en sikring af passende friarealer omkring Mårup kirke og om at sikre offentlig adgang langs skræntens overkant fra Lønstrup til de fredede arealer ved Ruhjerg Knude.

Overfredningsnævnet har fundet at disse formål kan tilstrækkeligt tilgodeses, selv om der foretages visse indskrænkninger i de fredede arealer, hvorved fredningsgrænsen flyttes noget mod vest, men at der samtidig bør ske visse udvidelser af den del af arealerne, der fredes med offentlig adgang. Herefter fredes følgende arealer, jfr. det kendelsen vedhæftede kort:

- 1) Matr.nr. 8e, Lønstrup, nu matr.nr. 8z: Hele arealet, 1,4 ha fredes ligesom efter fredningsnævnets kendelse, men med offentlig adgang på hele arealet.
- 2) Matr.nr. 9a, Lønstrup: 1,47 ha fredes mod efter nævnets kendelse 1,75 ha. Der tillægges almenheden ret til færdsel til fods og ophold på den vestligste, udyrkede del, svarende til 0,81 ha.
- 3) Matr.nr. 29a, Lønstrup: 2,26 ha fredes mod efter nævnets kendelse 4,38 ha. Der tillægges almenheden ret til færdsel til fods og ophold på den vestligste, udyrkede del, svarende til 1,26 ha.
- 4) Matr.nr. 3m, Lønstrup: 0,53 ha fredes mod efter nævnets kendelse 1,22 ha. Der tillægges almenheden ret til færdsel til fods og ophold på den vestligste, udyrkede del svarende til 0,27 ha.
- 5) Matr.nr. 3a, Lønstrup, og 1a Maarupgaard: 5,35 ha fredes mod efter nævnets kendelse 12,38 ha. Der tillægges almenheden ret til færdsel til fods og ophold på den vestligste, udyrkede del - svarende til 1,50 ha.

6) Ovennævnte parcel af matr.nr. 10a, Vester-Vridstrup nu betegnet som matr.nr. 10e: 2,35 ha fredes som efter fredningsnævnets kendelse uden offentlig adgang.

I overensstemmelse hermed har Overfredningsnævnet fremsat tilbud om erstatning til de af sagen omfattede lodsejere. 4 af disse har accepteret Overfredningsnævnets tilbud om de nedenævnte erstatninger, medens to - gårdejer Jens Møller Jensen, der ejer matr.nr. 9a, Lønstrup, og gårdejerne Aksel og Peder Christoffersen, der ejer matr.nr. 29a, Lønstrup, ikke har kunnet acceptere de fremsatte tilbud.

Med hensyn til de sidstnævnte har Overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 20 forelagt erstatningsspørgsmålet taxationskommission. Ved en den 3.12.1964 afholdt for den i loven omhandlede/taxationsforretning har kommissionen herefter fastsat erstatningen til gårdejer Møller Jensen til 4.400 kr. incl. erstatning for hegnssulemper, og til gårdejerne Aksel og Peder Christoffersen til 6.800 kr. incl. erstatning for hegnssulemper.

Med ejeren af matr.nr. 8z, Lønstrup, konsulent Harald Andersen, er der under sagen truffet aftale om statens overtagelse af ejendommen mod et beløb af 4.150 kr. Overtagelsen er berigtiget ved udfærdigelse af skøde.

Da Overfredningsnævnet iøvrigt kan tiltræde det i kendelsen anførte, vil denne være at stadfæste med de af det foranstående følgende ændringer.

Et kort nr. HJ 135, over fredningsområdet er vedhæftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s:

Den af fredningsnævnet for Hjørring amtsrådsreds den 27. august 1962 afsagte kendelse vedrørende fredning af kyststrækning ved Mårup kirke syd for Lønstrup stadfæstes med de af det

foranstående følgende ændringer.

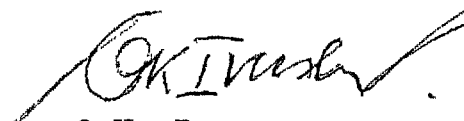
I erstatning udbetales til:

gårdejerne Aksel og Peder Christoffersen, Lønstrup	6.800 kr.
gårdejer Jens Møller Jensen, Lønstrup	4.400 -
gårdejer Karl Johannes Bæk, Lønstrup	1.600 -
gårdejer Frithjof L.Jørgensen, Lønstrup	12.000 -
gårdejer Niels Grøn, Bjergby,	5.000 -
konsulent Harald Andersen, Bakken, Lønstrup	4.150 -
(overtagelse af ejendom)	
	<u>33.950 kr.</u>

alt med renter 5% p.a. fra den 27. august 1962 til udbetalingen, for de to førstnævntes vedkommende dog med rente 5% årlig fra den 27. april 1962 til den 30. september 1964 og med 6% p.a. fra den 1. oktober 1964, til betaling sker.

Erstatningsbeløbet ialt kr. 33.950 kr. med renter udredes med 3/4 af statskassen. Den sidste 1/4 udredes af Hjørring amtsfond og de i Hjørring amtsrådsreds beliggende købstadkommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

O.K. Iversen

FREDNINGSNÆVNET>

27/8-1962

År 1962 den 27. august afsagde Fredningsnævnet for
Hjørring amtsrådskreds i
F.s. 730/1961.

Fredning af kyststrækning ved Mårup kirke
syd for Lønstrup,
sålydende

K e n d e l s e:

Ved overfredningsnævnets kendelse af 25. februar 1948 blev et ca. 264 ha stort areal omkring Rubjerg knude fredet navnlig således, at arealerne stedse skal henligge som hidtil og ikke yderligere må bebygges og beroliges, ligesom almenheden tilsikredes adgang til de udyrkede arealer. Østgrænsen for fredningen forløber på den nordligste del af området umiddelbart øst om Mårup kirke til ejerlavsgården mellem Mårupgård og Lønstrup by i nord.

For at forhindre sommerhusbebyggelse umiddelbart op til det fredede areal, navnlig omkring Mårup kirke, og for at bevare udsigten fra sognevejen på en strækning syd for Lønstrup op mod Rubjerg knude og fyr, har Lønstrup Naturfredningsforening og Fredningsplanudvalget for Hjørring og Thisted amter ved skrivelse af 22. november 1961 for nævnet rejst fredningssag for et ca 83 ha stort areal i tilslutning til nævnte allerede fredede areal, øst og nord herfor. Den direkte anledning til sagens rejning var nogle udstykningssager med sommerhusbebyggelse for øje, og påstanden går ud på, at arealerne undergives tilsvarende fredningsbestemmelser som for det allerede fredede areal. Forslaget omfatter helt eller delvis følgende ejendomme: Matr.nre. 1^a, Mårupgård, 3^a, 3^m, 8^e, 9^a, 16 og 29^a Lønstrup by og 1^a, 1^b, 2^d, 2^e, 2^k, 3^a, 3^c, 4, 5^b, 6^b, 9^a, 9^b, 10^a, 10^c, 11^d, 11^e, 11^f, 11^h, 11^{ad}, 11^{ae}, 11^{af}, 11^{ak}, 11^{ao}, 11^{ax} og 11^{vv}, V. Vidstrup by, alt af Mårup sogn. Af arealet foreslås ca 3,81 ha af matr.nre. 3^a, 3^m, 8^e, 9^a, 29^a, Lønstrup by og 1^a, Mårupgård fredet med offentlig adgang.

I en med begæringen fremsendt skrivelse af 11. oktober 1961 har Nationalmuseet udtalt:

" Maarup kirke er for adskillige år siden nedlagt som sognekirke og sorterer nu med sin kirkegård som historisk monu-

KORT>

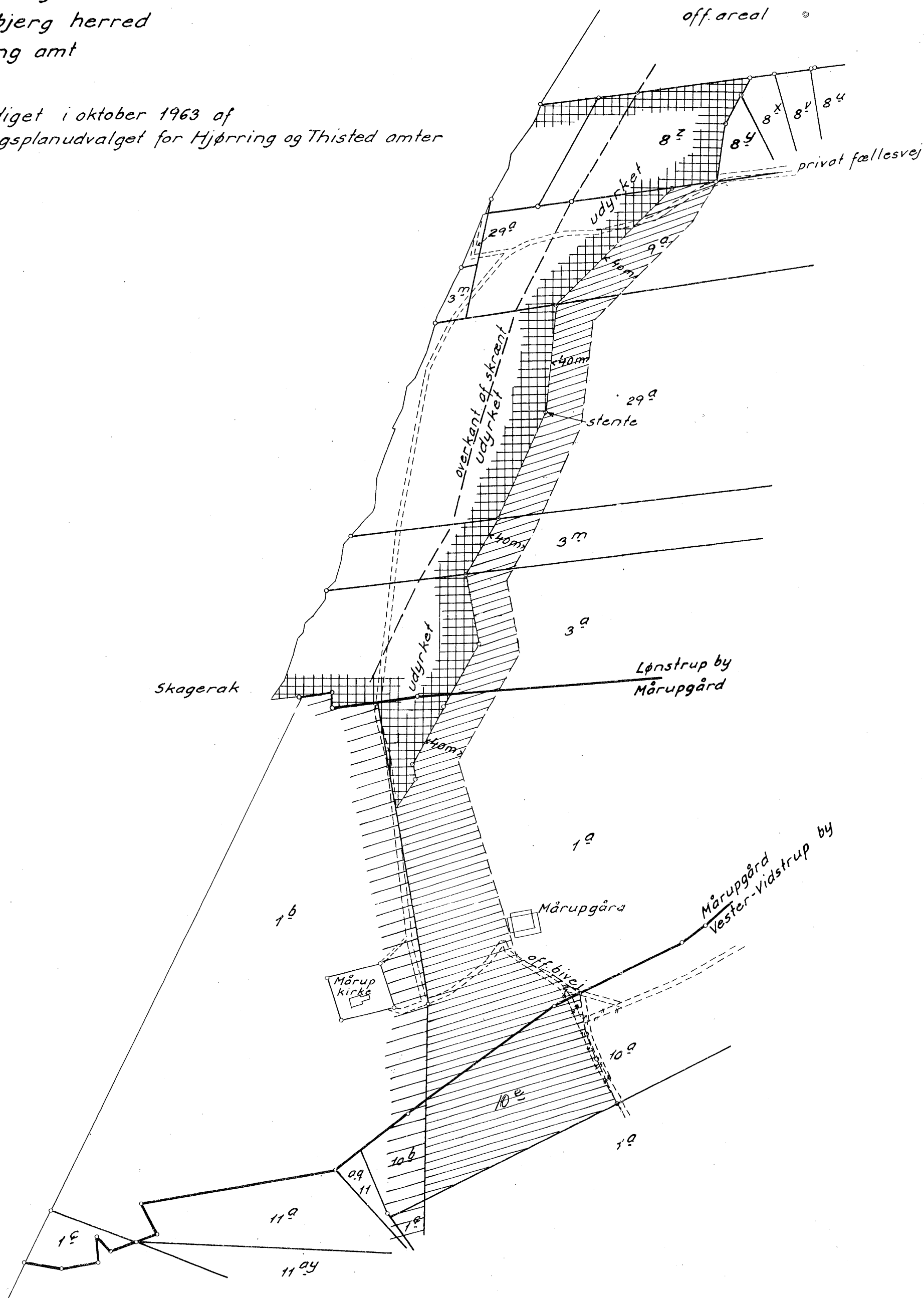
Terræn af
Lønstrup by, Mårupgård og
Vester Vidstrup by

Mårup sogn
Vennebjerg herred
Hjørring amt

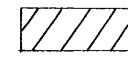
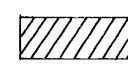
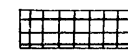
Udfærdiget i oktober 1963 af
Fredningsplanudvalget for Hjørring og Thisted amter

1:4000

777/61

Signaturforklaring:

- grænse for fredet areal ved overfredningsnævnets kendelse af 25. febr. 1948
- fredet uden off. adgang (dyrket areal)
- fredet med off. adgang

Naturfredningskonsulentens kontor København d. 19-1-65
By: Lønstrup m.fl.
Sogn: Mårup
Plan nr. HJ. 135

Terræn af
Lønstrup by, Mårupgård og
Vester Vidstrup by
Mårup sogn
Vennebjerg herred
Hjørring amt

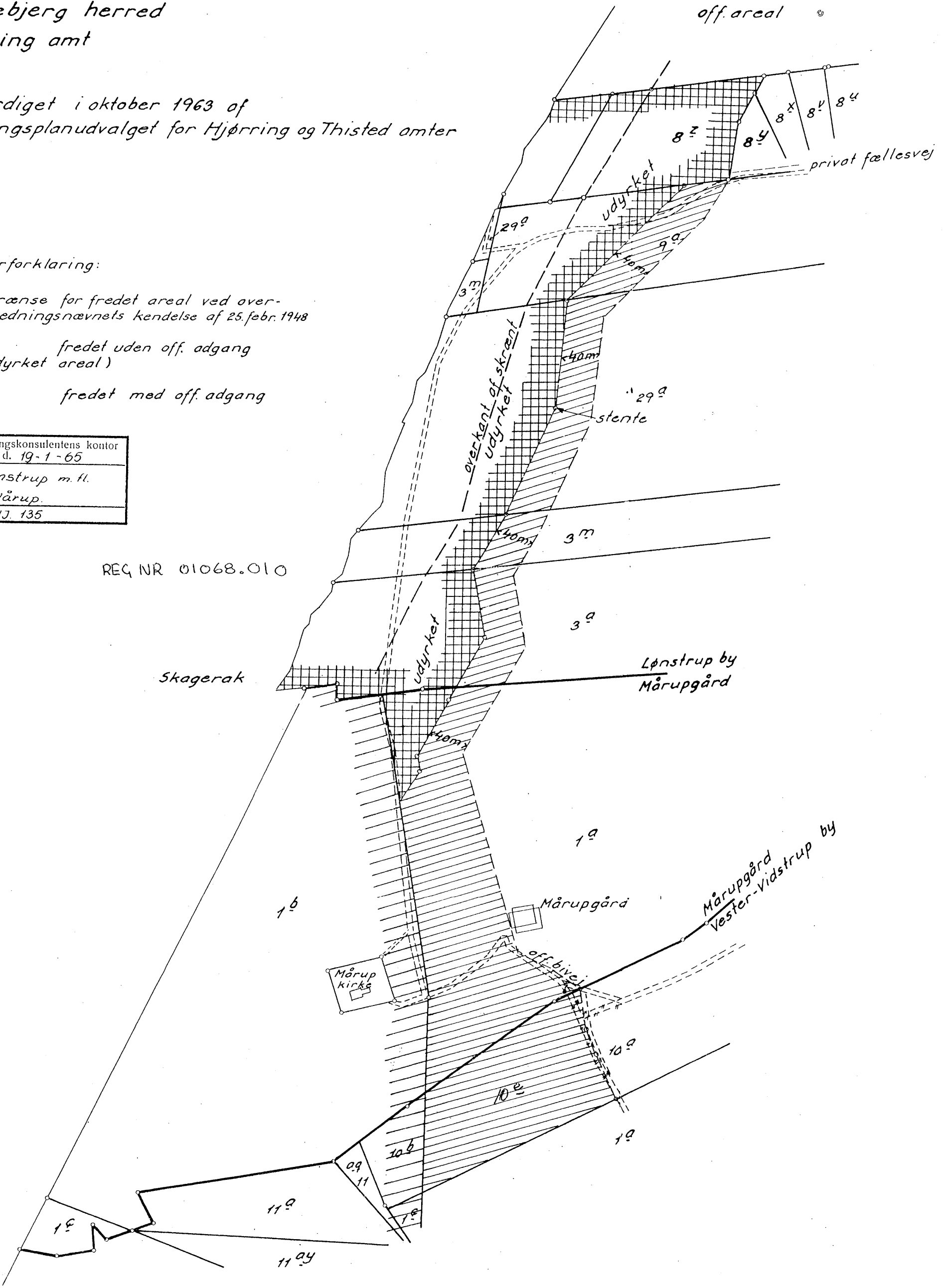
Udfærdiget i oktober 1963 af
Fredningsplanudvalget for Hjørring og Thisted amter
1:4000
777/61

Signaturforklaring:

- grænse for fredet areal ved overfredningsnævnets kendelse af 25. febr. 1948
- fredet uden off. adgang (dyrket areal)
- fredet med off. adgang

Naturfredningskonsulentens kontor
København d. 19-1-65
By: Lønstrup m. fl.
Sogn: Mårup.
Plan nr. HJ. 135

REG NR 01068.010

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 01068.01

Dispensationer i perioden: 22-08-1988 - 01-11-2006

24 AUG. 1988

Mårup Strand Grundejerforening--
v/Sv. Åge Thomsen
Slugten 2
9530 Støvring

Den 22.08.88
J.nr. 1612/62-1/88

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amts Nordlige Fredningskreds har den 29. juli 1988 forelagt Overfredningsnævnet en sag til afgørelse, som vedrører dispensation til opstilling i sommerperioden af en trappe på den fredede kystskrænt af matr.nr. 1 a Mårupgård, Mårup. På det for Fredningsnævnet foreliggende grundlag har Nævnet ikke kunnet anbefale dispensation hertil fra Overfredningsnævnets kendelse af 24. februar 1965 om fredning af en kyststrækning ved Mårup kirke syd for Lønstrup.

Af Overfredningsnævnets kendelse fremgår, at det fredede område skal bevares i dets nuværende tilstand og således bl.a. ikke må beplantes, planeres eller afgraves. Ved kendelsen er der tillagt offentligheden ret til gående færdsel og ophold på udyrkede arealer, hvorimod der ikke ved kendelsen gives offentligheden adgang til en 40 m bred bræmme (dengang) dyrket jord landværts det udyrkede areal. Imidlertid er der ved den deklaration, som blev oprettet og tinglyst i forbindelse med udstykning af et sommerhusområde landværts fredningsområdet, givet alle og enhver ret til gående færdsel ad en 10 m bred passage langs matr.nr. 1 a's nordskel på strækningen mellem sommerhusområdets fællesareal og havskrænten.

Om trappen er det oplyst, at den blev opstillet ud for den nævnte 10 m brede passage i forsommeren 1988, uden at sagen forudgående havde været forelagt Fredningsnævnet. Trappen agtes nedtaget hvert efterår. Skrænten har på det pågældende sted en højde af 30-40 m, og trappen består af 126 trin udført i trykimprægneret træ med gelænder i begge sider. Ved trappens fæste på skrænt-

~~Foto-venter~~

overkanten er der foretaget en afgravning på op til 1 m. På strækningen fra Lønstrup By til 2-3 km syd for Rubjerg Knude findes kun den omhandlede trappe, som udover af grundejerforeningens medlemmer også benyttes af turister og beboere af omliggende sommerhuse.

Af Fredningsnævnets protokol fremgår, at Danmarks Naturfredningsforening, Hjørring Kommune og Nordjyllands Amt ikke har haft nogen indvending mod trappen som sådan, men nærer bekymring for, at den skete fjernelse eller svækkelse af græstørven ved og omkring fæstet på skræntoverkanten vil medføre fare for sandfygning og erosion. Nordjyllands Statsskovdistrikt har oplyst, at trappen findes på ikke-klitfredet areal, og at Sandflugtskommissionen derfor ikke kan have noget at indvende imod trappen. Principielt må Statsskovdistriktet foretrække, at færdsel på skrænten samles på et sted.

Grundejerforeningen har i forbindelse med sin ansøgning til Fredningsnævnet anført, at den har anset en udtalelse fra Statsskovdistriktet for tilstrækkeligt grundlag for at etablere trappen, men har senere beklaget, at Fredningsnævnets tilladelse ikke er blevet indhentet. Foreningen har over for Overfredningsnævnet erklæret sig indforstået med at efterkomme vilkår, som måtte blive fastsat som led i en eventuel tilladelse, herunder vilkår om retablering og sikring af terrænet og om benyttelse af trappen.

Overfredningsnævnet skal udtale:

Det må alvorligt beklages, at det omhandlede arbejde, der er i strid med forbudet i Overfredningsnævnets kendelse mod bl.a. terrænændringer, er blevet iværksat uden fredningsmyndighedernes forudgående tilladelse.

Overfredningsnævnet må imidlertid anse en samling på ét sted af færdslen på skrænten for ønskelig både af hensyn til naturen og af sikkerhedsmæssige grunde. Der meddeles derfor dispensation til, at trappen etableres, men på følgende vilkår:

at der i samråd med Nordjyllands Amt snarest og senest den 15. september 1988 iværksættes en retablering af grønsværen oven for skrænten ved anvendelse af tunge, eventuelt armerede græstørv,

at trappen alene opsættes i perioden fra 1. maj til 15. september, og

at trappen tillades anvendt af offentligheden.

Da trappen ønskes etableret på et areal, som efter det oplyste ikke tilhører grundejerforeningen, medfører dispensation ikke nogen umiddelbar ret til at etablere trappen.

I sagens behandling har deltaget 10 af Overfredningsnævnets medlemmer. Afgørelsen er enstemmig.

Med venlig hilsen

✓ *J. Fisker*

J. Fisker

eksp.sekr.

FREDNINGSNÆVNET
FOR NORDJYLLANDS AMTS NORDLIGE
FREDNINGSKREDS
JERNBANEGADE 12, 9800 HJØRRING
TLF. 98925677.

Den 9. september 1991.

FS 22/91.

Hjørring kommune,
Nørregade 2,
9800 Hjørring.
Att. teknisk forvaltning.

Ved skrivelse af 5. juni 1991 har Hjørring kommune anmodet fredningsnævnet om en udtalelse vedrørende en ansøgning fra Grundejerforeningen Mårup Strand om tilladelse til genetablering af en trappe fra overkant af skrænt til stranden på ejendommen matr. nr. 1a Mårupgård, Mårup.

Kyststrækningen, på hvilken trappen ønskes etableret, er omfattet af en fredning i henhold til Overfredningsnævnets kendelse af 24. februar 1965. Overfredningsnævnet gav ved skrivelse af 22. august 1988 tilladelse til etablering af trappen, blandt andet på vilkår

at trappen alene opsættes i perioden fra 1. maj til 15. september, og

at trappen tillades anvendt af offentligheden.

Trappen havde, da sagen i 1988 blev behandlet af Overfredningsnævnet, en beliggenhed omkring 50 m nordligere end den nu ansøgte.

Da den tilladelse, som Overfredningsnævnet meddelte i 1988, ikke var begrænset på åremål, er det fredningsnævnets opfattelse, at tilladelsen stadig står ved magt, og den aktuelle ansøgning betragtes derfor som en ansøgning om tilladelse til en ændret placering af trappen.

Jeg skal herved meddele, at et enigt fredningsnævn efter skriftlig votering har besluttet at tillade, at den omhandlede trappe kan placeres på en strækning af 100 m mod syd fra nordskellet af matr. nr. 1a Mårupgård, Mårup efter nærmere an-

12.11.14-0001
10.09.1991
Kommunestyret, J. nr. SN
Ark. nr. 63

lv5
m

FREDNINGSNÆVNET
FOR NORDJYLLANDS AMT,
Gammel Torv 6,
9000 Aalborg.
Telefon 98-12.71.11

Dato 13.06.95.

hr.Holger Christensen,
"Mårupgård",
Mårup Kirkevej 62,
Lønstrup, 9800 Hjørring.

FS 23/1995: Ansøgning om tilladelse til at opstille en salgsvogn ved parkeringspladsen ved Mårup Kirke, matr.nr. 1 a Mårupgård, Mårup, på et areal omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 24/2 1965.

Hjørring kommune har den 31. maj 1995 fremsendt Deres ansøgning af 26. maj 1995 om ved parkeringspladsen ved Mårup kirke at opstille en salgsvogn til is, pølser, læskedrikke m.v. Det angivne salgssted er omfattet af flere fredningskendelser, senest den 24. februar 1965, hvori bl.a. anføres at: "..... arealerne ikke må yderligere bebygges; skure, boder og andre skæmmende indretninger må ikke opsættes....."

Under henvisning hertil kan fredningsnævnet ikke imødekomme Deres ansøgning om dispensation, hvorfor det anførte ikke kan tillades.

Sagen er behandlet ved telefonmøder mellem nævnets medlemmer. Afgørelsen er enstemmig.

Fredningsnævnets afgørelse, der er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan inden 4 uger indbringes for Naturklagenævnet. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet.

Sortsøe Jensen.

Torsdag den 18 juni 1998 kl. 9.30 foretog Fredningsnævnet for Nordjyllands amt besigtigelse og forhandling i

FS 28/1998: Ansøgning om tilladelse til stabiliseringsforsøg v/Mårup kirke på et areal omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 24. februar 1965.

Nævnet var mødt ved formanden, dommer Sortsøe Jensen, det amtsrådsvalgte medlem, Egon Skjorbæk, og suppleanten for det kommunalvalgte medlem, Poul Vogdrup

For Nordjyllands amt, landskabskontoret, mødte Anne Holt.

For Hjørring kommune mødte Mogens Christensen.

For Danmarks Naturfredningsforening, København, mødte Jesper Refn, samt for lokalkomiteen, Jørgen Jørgensen.

For Skov- og Naturstyrelsen mødte Lisbeth Friis Hansen og Torben Stæhr

For Kystinspektoratet mødte Holger Toksvig Madsen.

For Skagen Innovationscenter mødte Poul Jakobsen, der oplyste, at matr.nr. 1 a og 1 b Mårupgård tilhører samme ejer, som har tiltrådt forsøgets gennemførelse.

En del interesserede var mødt, herunder Vendsyssel Tidende ved Jane Bunemann og foreningen Mårup kirkes venner v/Tove Marquardsen.

Der fremlagdes:

bilag 1 skrivelse af 22. april 1998 fra Kystinspektoratet med bilag a-c,

bilag 2: skrivelse af 6. maj 1998 fra Nordjyllands amt,

bilag 3 skrivelse af 26. maj 1998 fra Skov- og Naturstyrelsen,

bilag 4 skrivelse af 8. juni 1998 fra Skagen Innovationscenter,

bilag 5 telefaxskrivelse af 17. juni 1998 fra Nordjyllands amt,

bilag 6. skrivelse af 18. juni 1998 fra Hjørring kommune med bilag d,

bilag 7 under mødet modtoges skrivelse af 12. juni 1998 fra advokatfirmaet Langsted og Jørgensen

Formanden redegjorde for Overfredningsnævnets kendelser af 25. februar 1948 og af 24. februar

1965 Kendelserne har primært til formål at sikre tilstanden på arealerne. Kendelsen af 1948 omfatter arealerne umiddelbart omkring Mårup kirke samt vest for denne ud til havet. Kendelsen fra 1965 omfatter arealer øst og nord for området for 1948- kendelsen.

For ansøgeren, Skagen Innovationscenter, redegjorde Poul Jakobsen for det ansøgte. Der ønskes tilladelse til at udføre et forsøg på strandbredden neden for kystskrænten, idet virkningen af nedboring af et antal trykudligningsrør på en strækning neden for kystskrænten ønskes undersøgt, herunder hvorvidt nedboringen medfører ændringer på kystskrænten og strandbredden foran denne. Han henviser til igangværende forsøg ved Gl. Skagen, og det er hans forventning, at forsøget neden for Mårup kirke vil vise en væsentlig forøgelse af strandens bredde og en forhøjelse af strandbredden med flere meter ved strandfoden. Forsøget vil ikke alene få betydning for overvejelserne om kystsikring ud for Mårup kirke, men erfaringerne herfra vil også kunne anvendes i forbindelse med kystsikring andre steder langs vestkysten.

Holger Toksvig Madsen oplyste, at Kystinspektoratet er bekendt med forsøget i Gl. Skagen og måleresultaterne herfra, men man har endnu ikke vurderet disse. Der foreligger intet projekt til kystsikring ud for Mårup kirke. Poul Jakobsen har ansøgt om tilladelse til det ansøgte forsøg efter kystbeskyttelseslovens § 16, men behandlingen afventer fredningsnævnets stillingtagen i dag.

Lisbeth Friis Hansen bemærkede, at Skov- og Naturstyrelsen ikke kan anbefale et forsøg som det ansøgte ved Mårup kirke, men muligvis andre steder. Styrelsen mener, at forsøget vil være i strid med fredningskendelserne for området.

Jørgen Jørgensen bemærkede, at Danmarks Naturfredningsforening ikke kan støtte forsøget, der, såfremt det lykkes, vil være en voldsom ændring af stedets natur.

Anne Holt bemærkede, at Nordjyllands amt ikke kan anbefale forsøget. Kendelserne for området har til formål at bevare status quo, hvilket indebærer, at man ikke skal gribe ind i naturens gang for at standse nedbrydningen af stranden.

Mogens Christensen oplyste, at Hjørring kommune endnu ikke har politisk behandlet sagen.

Tove Marquardsen bemærkede, at fredningskendelserne i det væsentlige har til formål at sikre den frie adgang til Rubjerg Knude og klinten ved Lønstrup, hvilket er en strækning på 10-13 km. Til sammenligning udgør forsøgsområdet få hundrede meter. Skrænterne var på fredningstidspunktet grønne og blev afgræsset med får, og det må vel være den tilstand, der ønskedes opretholdt.

Torben Holt bemærkede som interesseret, at det af hensyn til turisterne er væsentligt at bevare kirken. Han hilser derfor forsøget velkommen.

Jesper Refn tilsluttede sig Jørgen Jørgensens bemærkninger og tilføjede, at det er Naturfredningsforeningens holdning, at der ikke bør ske indgreb i havets og vindens dynamik, med mindre der står væsentlige samfundsmæssige interesser på spil.

Nævnet voterede og bemærkede:

Efter redegørelsen må det ansøgte forsøg i det væsentlige vedrøre den del af strandbredden uden for kystskrænten, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 1948.

Da virkningen af de indgreb i strandbredden, der er en forudsætning for forsøgets gennemførelse naturligt bør undergives en teknisk vurdering, som fredningsnævnet ikke er i stand til at foretage, finder nævnet det mest hensigtsmæssigt, at sagen behandles efter kystbeskyttelseslovens § 16, stk 1, pkt. 2, inden nævnet tager stilling til spørgsmålet om dispensation fra fredningskendelsen

Således passeret.

Sortsøe Jensen

Fredningsnævnet for Frederiksborg Amt

Den 4. febr. 1999

Sct. Anna Gade 5 A, 3000 Helsingør

Tlf. 492258120 Fax. 49214686

Akademiingeniør Erik Biering

Toftemarken 33

3200 Helsingør

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

- 5 FEB. 1999

REG. NR. 1110.00.**Vedr. FS 112/98. Matr. nr. 18 e Vejby by, Vejby, Helsingør Kommune.**

Ved skrivelse af 20. december 1998 har De på vegne af ejerne af matr. nr. 13 p og 13 o Vejby by, Vejby ansøgt fredningsnævnet om tilladelse til at benytte vejen fra parkeringspladsen til stranden over Heatherhill til transport af sten til en bølgebryder ud for ovennævnte ejendomme i perioden 1. februar 1999 til 30. maj 1999.

Af sagen fremgår at arbejdet vil blive udført af entreprenørfirmaet G. K. Kystsikring, og at projektet er godkendt af Kystinspektoratet.

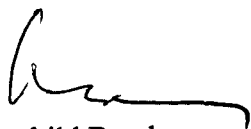
Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 23. januar 1960, der har til formål at friholde og skaffe offentligheden adgang til området Heatherhill.

I medfør af bekendtgørelse nr. 721 af 7. september 1997 om forretningsorden for fredningsnævn § 9, stk. 4 meddeler jeg på nævnets vegne tilladelse til det ansøgte. Tidspunktet for tilladelsens udløb fastsættes til 30. juni 1999.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, påklages til Naturklagenævnet af adressaten for afgørelsen, offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger o.lign., som har en væsentlig interesse i afgørelsen. En eventuel klage stiles til Naturklagenævnet og indsendes til fredningsnævnet.

Den meddelte tilladelse må derfor ikke udnyttes før klagefristens udløb. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3.

adsn 1996-1211/2-0037

Thorkild Bendsen

nævnets formand

Kopi af skrivelsen er sendt til:

Henrik Nielsen og Mette Thiesen, Grøndals Parkvej 44, 2720 Vanløse

Børge og Anne Marie Tvillum, Skippermosen 13, 3400 Hillerød

Frederiksborg Amt, Landskabsafdelingen

Helsingør Kommune

Skov- og Naturstyrelsen

Danmarks Naturfredningsforening

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite v/ Jens Prom

Dansk Ornitologisk Forenings lokalafd. for Københavnsområdet, att. Fredningsudvalget

Fredningsnævnet for Nordjyllands amt
Badehusvej 17, 9000 Aalborg
telefon 96307000

REG. NR. 1068.01.

Aalborg, den 07.05.99

Kystinspektoratet
Højbovej 1
Postboks 100
7620 Lemvig

FS 28/98: Stabiliseringsforsøg v/Mårup kirke på et areal omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 24. februar 1965.

Under nævnets møde den 18. juni 1998 udsattes sagen på en behandling efter kystbeskyttelseslovens § 16.

Den 6. august 1998 meddelte kystinspektoratet afslag på ansøgning om tilladelse til at foretage stabiliseringsforsøg på stedet.

Den 19. april 1999 har trafikministeriet stadfæstet inspektoratets afslag.

Herefter har fredningsnævnet sluttet sagen.

Sortsøe Jensen.

1996-1211/14-0045

*Fredningsnævnet for Nordjyllands amt
Badehusvej 17, 9000 Aalborg
Telefon 96 30 70 00*

Aalborg, den 29.11.2000

SIC Skagen Innovationscenter
v/Poul Jacobsen
Østre Strandvej 33 a
9990 Skagen

FS 62/2000: Kystsikringsforsøg ved Mårup kirke.

Behandlingen af en af Dem indgivet ansøgning om dispensation udsattes under nævnets besigtigelse den 18. juni 1998, for at De kunne indhente Kystinspektoratets tilladelse.

Efter Trafikministeriets afslag den 19. April 1999 sluttedes denne sag (FS 28/98) den 7. maj 1999.

Den 21. august 1999 meddelte Kystinspektoratet en midlertidig tilladelse indtil 1. april 2000 bl.a. på vilkår af fredningsnævnets dispensation.

En sag for nævnet i anledning af en fornyet ansøgning fra Dem sluttedes den 9. maj 2000, da De ikke fremsendte supplerende materiale til nævnet.

Ved skrivelse af 27. juni 2000 meddelte Kystinspektoratet en forlængelse af den tidligere tilladelse for et tidsrum af tre år fra tidspunktet for fredningsnævnets eventuelle dispensation, idet det tilkendegaves, at tilladelsen ikke kunne udnyttes, før nævnets dispensation forelå.

De har herefter den 2. oktober 2000 til nævnet fremsendt en fornyet ansøgning, modtaget i nævnet den 12. s.m. Det fremgår heraf, at forsøget ønskes udført ved nedgravning af plastrør i stranden neden for kystklinten i rækker vinkelret på kysten med en afstand af 100 meter mellem rækkerne og 10 meter mellem rørene i rækkerne. Plastrørene, der har en længde af 2 meter, agtes nedgravet 1 ½ meter i stranden. Det fremgår af et kortbilag, at forsøget agtes udført på en strækning fra ca. 500 meter nord for Mårup kirke til ca. 500 meter syd for kirken.

Den syd for Mårup kirke beliggende del og ca. halvdelen af den nord for kirken beliggende del af forsøgsarealet er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 25. februar 1948 om fredning af Rubjerg Knude og omliggende arealer, medens den nordligste del er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 24. februar 1965 vedrørende en kyststrækning ved Mårup kirke syd for Lønstrup.

Ifølge kendelsen af 1948 må tilstanden på de fredede arealer ikke forandres, og der må ikke ske

afgravning eller påfyldning af det naturlige jordsmon. Der må ikke anbringes skæmmende indretninger. Af kendelsen fremgår bl.a. :

“Naturfredningsforeningen har til Støtte for sin Henvendelse anført, at dette Område, der for en stor Del henligger i Naturtilstand uden nogen Art af skæmmende Bebyggelse, efter Foreningens Mening er det mest storslaaede på Vestkysten, og at til dets Ejendommelighed bidrager blandt andet den Omstændighed, at Klitten, der her ikke kan dæmpes på Grund af hyppige Skred, langt ind i Landet lader sit hvide Sand skinne frem i karakterfulde Formationer.”

Ifølge kendelsen af 1965 skal arealerne bevares i deres “nuværende tilstand”. I kendelsen anføres af Overfredningsnævnet:

“Fredningsinteresserne i denne sag samler sig herefter om en sikring af passende friarealer omkring Mårup kirke og om at sikre offentlig adgang langs skræntens overkant fra Lønstrup til de fredede arealer ved Rubjerg Knude.”

Skov- og Naturstyrelsen har henvist til, at foranstaltninger, der hindrer den naturlige nedbrydning af kysten, anses at stride mod fredningerne, og at der er knyttet geologiske og naturmæssige interesser til en dynamisk kystudvikling. Styrelsen vil dog ikke modsætte sig en dispensation for en tre-årig periode.

Danmarks Naturfredningsforening har indstillet til et afslag på ansøgningen og har henvist til, at der ikke foreligger tilstrækkeligt grundlag for at afgøre, at forsøget ikke vil skade fredningen.

Nordjyllands amt har henvist til, at området er et unikt naturområde, der ikke bør reguleres, hvorfor der er indstillet til at afslag.

Hjørring kommune har ikke haft indvendinger mod et treårigt forsøg.

Fredningsnævnets bemærkninger:

Efter indholdet af Overfredningsnævnets kendelse af 1965 er hovedformålet at sikre friarealer omkring Mårup kirke og offentlig adgang langs skræntens overkant, medens en opretholdelse af den naturlige nedbrydning af klinten ikke er anført.

Af begrundelsen for rejsning af fredningssagen, der gennemførtes til kendelsen af 1948, fremgår, at denne frednings centrale interesseområde er landskabet, herunder kysten i nærheden af Rubjerg knude, medens kystklinten ved Mårup kirke ligger i udkanten af fredningsområdet.

Under disse omstændigheder og da de omhandlede rør efter nedgravning vil være mindre iøjnefaldende, finder nævnet ikke, at det ansøgte vil stride så afgørende mod fredningernes formål, at det vil udelukke en dispensation for en treårig periode.

Der meddeles herved dispensation fra Overfredningsnævnets kendelse af 25. februar 1948 og

3.

af 24. februar 1965 til nedgravning af platstrør som beskrevet i ansøgningen på vilkår, at rørene vil være i en i forhold til stranden neutral farve. Dispensationen er meddelt for et tidsrum af tre år fra endelig afgørelse, og det er yderligere et vilkår, at rørene fjernes af Dem ved periodens udløb.

Tilladelsen, der er meddelt i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan inden 4 uger påklages til Naturklagenævnet. Skriftlig klage indgives til Fredningsnævnet. Tilladelsen må ikke udnyttes inden klagefristens udløb og bortfalder, såfremt den ikke udnyttes inden 3 år.

Sortsøe Jensen

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt,
Badehusvej 17, 9000 Aalborg,
Telefon 96 30 70 00

SIC Skagen Innovationscenter,
Dr. Alexandrinesvej 75,
9990 Skagen.

Aalborg, den 17/03-2004

Vedr. FS 30/20003

Ansøgning om forlængelse af nævnets dispensation af 29. november 2000 til anbringelse af trykudligningsrør på stranden ved Mårup Kirke, samt ansøgning om udlæg af ral på strandbredden op mod kystklinten.

Ved skrivelse af 29. november 2003 har De ansøgt nævnet om forlængelse af dispensation af 29. november 2000 til opsætning af trykudligningsrør på stranden ved Mårup Kirke samt om tilladelse til at udlægge ral på stranden.

Nævnet afholdt den 10. marts 2004 besigtigelse og forhandling i sagen. Udskrift af protokollatet vedlægges til orientering.

Arealerne syd og vest for Mårup Kirke er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 25. februar 1948 om fredning af Rubjerg Knude og omliggende arealer, hvorefter tilstanden på de fredede arealer ikke må forandres. Herudover er kyststrækningen mellem Mårup Kirke og Lønstrup omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 24. februar 1965, hvorefter arealerne skal bevares i deres (daværende) tilstand. I begge fredninger er det anført, at der ikke må opstilles skure, boder eller andre skæmmende indretninger.

Fredningsnævnet meddelte ved afgørelse af 29. november 2000 dispensation i 3 år til opsætning af trykudligningsrør, udformet i plast og i en neutral farve på strandbredden nedenfor klinten ved Mårup Kirke som et forsøg.

De har henvist til Skov- og Naturstyrelsens målinger af skrænttoppens bevægelser i perioden 1993 - 2001 og anført, at der ikke siden 2001 er sket skred i skrænttoppen.

De har derimod ikke fremlagt tilstrækkelige målinger af strandprofilen eller skræntfodens bevægelser i forsøgsperioden.

Da de nedgravede trykudligningsrør er mindre synlige set fra terrænet ovenfor skrænten, kan fredningsnævnet meddele dispensation til fortsættelse af forsøget i en yderligere periode på tre år frem til foråret 2007.

Tilladelsen er betinget af, at De straks iværksætter målinger af strandprofilen og skræntfodens bevægelser til brug ved nævnets vurdering i 2007, således, at målingerne foretages på en måde og ud fra fixpunkter, der aftales med Kystdirektoratet.

2001-1211/14-0038

Derimod finder nævnet, at udlægning af ral dels vil være skæmmende i området, dels vil være forstyrrende for gennemførelsen af forsøget med trykudligningsrørene, hvorfor sådan udlægning ikke kan tillades.

Afgørelsen er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 stk.1 og kan inden 4 uger påklages til Naturklagenævnet. Skriftlig klage fremsendes til fredningsnævnet til videre foranstaltning. Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af en klage, at der indbetales et gebyr på 500 kr. Naturklagenævnet vil opkræve gebyret, når klagen er modtaget fra fredningsnævnet, og behandlingen af klagen bliver først påbegyndt, når gebyret er modtaget. Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis der gives medhold i klagen.

Sortsøe Jensen.

kopi er fremsendt til :

1. Knud Erik Jeppesen,
2. Dorthe kræmmergaard,
3. Hjørring Kommune,
4. Skov- og Naturstyrelsen,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, att. Jørgen Jørgensen,
7. Forening af Mårup Kirkes Venner, att. Tove Marguardsen,
8. Friluftsrådet, att. Thomas Elgaard Jensen,
9. Nordjyllands Amt, Naturkontoret,
10. Trafikministeriet, 2. kontor,
11. Kystdirektoratet.

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt afholdt den 10. marts 2004 besigtigelse og forhandling i

FS 30/2003:

Ansøgning om forlængelse af nævnets dispensation af 29. november 2000 til anbringelse af trykudligningsrør på stranden ved Mårup Kirke samt ansøgning om dispensation til oplægning af ral på strandbredden op mod kystklinten.

Nævnet var mødt ved formanden, dommer Sortsøe Jensen, det amtsrådsvalgte medlem Knud Erik Jeppesen og det kommunaltvalgte medlem Dorthe Kræmmergaard.

For Hjørring Kommune mødte Mogens Christensen,

For Danmarks Naturfredningsforening mødte Jørgen Jørgensen og Peter Hvelplund,

For Mårup Kirkes Venner mødte Tove Marquardsen, Minna Fuglsang, Inger Marie Arildsen og Aase Sørensen,

For Friluftsrådet mødte Torben Bartholin,

For Nordjyllands Amt mødte Claus Riber Knudsen,

For Kystdirektoratet mødte Poul Wittus,

For SIC Skagen Innovationscenter mødte Poul Jacobsen.

Der fremlagdes:

- Skrivelse af 3. december 2003 fra Kystdirektoratet med bilag,
- Skrivelse af 29. november 2003 fra SIC Skagen Innovationscenter med bilag,
- Skrivelse af 9. januar 2004 fra Hjørring Kommune,
- Skrivelse af 5. marts 2004 fra Skov- og Naturstyrelsen,
- Skrivelse af 8. Marts 2004 fra Nordjyllands Amt, Naturkontoret,
- Rapport, udarbejdet af prof.dr.tecn. Hans F. Burcharth.

Formanden indledte mødet og henviste til fredningsnævnets midlertidige dispensation fra 29. november 2000 til opsætning af trykudligningsrør på stranden ved Mårup Kirke.

Poul Jacobsen oplyste, at han på baggrund af målinger, der foretages hvert år i maj måned har kunnet konstatere, at skrænttoppen siden 2001 har været stabil modsat tidligere, hvor skrænttoppen rykkede tilbage med ca. 5 meter om året, og selve strandbredden er blevet højere og bredere. Han henviste herved til den nu fremlagte rapport. Derimod er der taget ca. 5 meter af skræntfoden, hvilket er baggrunden for, at han ønsker tilladelse til yderligere

at befæste stranden med 5 m³ ral pr. løbende meter. Rallet skal graves ned i 1 meters dybde ved strandenfoden og vil således ikke kunne ses. Hvis rallaget efter en storm skulle blive blotlagt, vil det hurtigt igen blive dækket af sand.

Kystdirektoratet anførte, at der ikke foreligger dokumentation for udvikling i strandprofilen, hvorefter sandlaget skulle være hævet. Der bør som minimum hvert år foretages målinger heraf, hvilket er meget enkelt. Skred kommer erfaringsmæssigt i ryk og derfor er det vigtigt at foretage løbende målinger ved skræntfoden. F.s.v. angår ansøgning om oplægning af ral på stranden, vil dette sløre resultatet af forsøget med trykudligningsrørene.

Hjørring Kommune anførte, at det ikke vil stride mod Hjørring Kommunes politik at opretholde forsøget med rørene, hvorimod udlægning af ral vil virke meget synligt.

Friluftsrådet havde ingen kommentarer til det ansøgte.

Skov- og Naturstyrelsen henholdt sig til det af Kystinspektoratet anførte.

Danmarks Naturfredningsforening anførte, at der mangler dokumentation for forsøgets forløb og virkning og man derfor kan have betænkeligheder ved, hvor længe forsøget skal vare. Man er imod udlægning af ral på stranden, der er i strid med fredningen.

Nordjyllands Amt havde ingen bemærkninger til et forsat forsøg med trykudligningsrørene, der ikke er nævneværdigt synlige på stranden, hvorimod udlægning af ral vil være i strid med fredningen og meget iøjnefaldende.

Mårup Kirkes Venner bemærkede, at fredningen ikke vedrører skrænten. Opsætning af trykudligningsrørene har virket, hvilket man som kendt på stedet kan se. Der har således ikke været skred i skrænttoppen i forsøgsperioden.

Nævnet voterede og besluttede at imødekomme ansøgningen om forsat forsøg med trykudligningsrørene i 3 år frem til maj 2007, betinget af opmålinger ved skræntfod og på forstranden. Derimod besluttede nævnet ikke at meddele dispensation til udlægning af ral på stranden.

Således passeret.

Sortsøe Jensen.

Modtaget
Kov og Naturstyrelse

3 MAR 2005

17 FEB. 2005

J.nr.: 03-121/800-0016

KBP

LCS

Afgørelse

i sagen om fortsat anbringelse af trykudligningsrør på stranden ved Mårup Kirke

Fredningsnævnet for Nordjyllands amt har den 17. marts 2004 meddelt dispensation til fortsat anbringelse af trykudligningsrør på stranden ved Mårup Kirke i en yderligere forsøgsperiode på 3 år frem til foråret 2007, og meddelt afslag på ansøgning om udlægning af ral på strandbredden op mod kystlinjen.

Afgørelsen er påklaget til Naturklagenævnet af Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite for Hjørring Kommune og af ansøgeren.

Overfredningsnævnets kendelser

Arealerne syd og vest for Mårup Kirke er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 25. februar 1948 om fredning af Rubjerg Knude og omliggende arealer. Herudover er kyststrækningen mellem Mårup Kirke og Lønstrup omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 24. februar 1965.

Den syd for kirken beliggende del og ca. halvdelen af den nord for kirken beliggende del af forsøgsarealet er omfattet af kendelsen fra 1948, mens den nordligste del er omfattet af kendelsen fra 1965.

Efter fredningskendelsen af 1948 må tilstanden på de fredede arealer ikke forandres, og der må ikke ske afgravning eller påfyldning af det naturlige jordsmon. Der må ikke anbringes skæmmende indretninger. Af kendelsen fremgår bl.a.:

"Naturfredningsforeningen har til støtte for sin henvendelse anført, at dette område, der for en stor del henligger i naturtilstand uden nogen art af skæmmende bebyggelse, efter foreningens mening er det storslåede på Vestkysten, og at til dets ejendommelighed bidrager blandt andet den omstændighed, at klitten, der her ikke kan dæmpes på grund af hyppige

2001-1211/4-0001

165

skred, langt ind i landet lader sit hvide sand skinne frem i karakterfulde formationer."

Efter kendelsen af 1965 skal arealerne bevares i deres "nuværende tilstand". I kendelsen anføres af Overfredningsnævnet:

"Fredningsinteresserne i denne sag samler sig herefter om en sikring af passende friarealer omkring Mårup Kirke og om at sikre offentlig adgang langs skræntens overkant fra Lønstrup til de fredede arealer ved Rubjerg Knude."

Den midlertidige dispensation af 29. november 2000

Ved afgørelse i 2000 meddelte fredningsnævnet dispensation i 3 år til opsætning af trykudligningsrør, udformet i plast og i en neutral farve på strandbredden neden for klinten ved Mårup Kirke som et forsøg.

Plastrørene, der har en længde på 2 m og en diameter på ca. 12 cm, er nedgravet ca. 1,5 m i stranden med en afstand af 100 m mellem rækkerne og ca. 10 m mellem rørene i rækkerne. Forsøget udføres på en strækning fra ca. 500 m nord for Mårup Kirke til ca. 500 m syd for kirken.

I forbindelse med dispensationssagens behandling henviste Skov- og Naturstyrelsen, der er ejer af arealet, over for fredningsnævnet til, at foranstaltninger, der hindrer den naturlige nedbrydning af kysten, anses at stride mod fredningerne, og at der er knyttet geologiske og naturmæssige interesser til en dynamisk kystudvikling. Styrelsen ville dog ikke modsætte sig en dispensation for en 3-årig periode.

Danmarks Naturfredningsforening indstillede til et afslag og henviste til, at der ikke foreligger tilstrækkeligt grundlag for at afgøre, at forsøget ikke vil skade fredningen.

Nordjyllands Amt henviste til, at området er et unikt naturområde, der ikke bør reguleres, hvorfor indstillingen var et afslag.

Hjørring Kommune havde ingen indvendinger mod et treårigt forsøg.

I afgørelsen af 29. november 2000 anførte fredningsnævnet bl.a.:

"Efter indholdet af Overfredningsnævnets kendelse af 1965 er hovedformålet at sikre friarealer omkring Mårup Kirke og offentlig adgang langs skræntens overkant, medens en opretholdelse af den naturlige nedbrydning af klinten ikke er anført.

Af begrundelsen for rejsning af fredningssagen, der førte til kendelsen af 1948, fremgår, at denne frednings centrale interesseområde er landskabet, herunder kysten i nærheden af Rubjerg Knude, medens kystlinjen ved Mårup Kirke ligger i udkanten af fredningsområdet.

Under disse omstændigheder og da omhandlede rør efter nedgravning vil være mindre iøjnefaldende, finder nævnet ikke, at det ansøgte vil stride så afgørende mod fredningernes formål, at det vil udelukke en dispensation for en treårig periode."

Den aktuelle sag om forlængelse af forsøgsperioden

Ansøgeren har søgt om forlængelse af dispensationen til anbringelse af trykudligningsrør på stranden ved Mårup Kirke samt ansøgt om udlægning af ca. 5 m³ ral pr. m som en skræntfodssikring i højvandssituationer med storm. Baggrunden er ønsket om at få tilstrækkelig lang tid til at bevise trykudligningsrørenes (SIC-metodens) anvendelighed som en ny og betydelig billigere kystsikringsmetode end den almindeligt af Kystdirektoratet anvendte metode med bl.a. høfder og sandfodring.

Skov- og Naturstyrelsen, Kystinspektoratet og Nordjyllands Amt er efter det oplyste fortsat principielt imod en dispensation, men vil dog ikke modsætte sig en yderligere tidsbegrænset forlængelse uden raludlægning.

Efter en foretagen besigtigelse af området meddelte fredningsnævnet ved afgørelse af 17. marts 2004 dispensation til fortsættelse af forsøget i en yderligere periode på 3 år frem til foråret 2007 begrundet med, at de nedgravede trykudligningsrør er mindre synlige set fra terrænet ovenfor skrænten. Tilladelsen er betinget af, at der straks af ansøger iværksættes målinger af strandprofilen og skræntfodens bevægelser til brug ved fredningsnævnets vurdering i 2007, således at målingerne foretages på en måde og ud fra fixpunkter, der aftales med Kystdirektoratet.

Derimod fandt nævnet, at udlægning af ral, dels ville være skæmmende i området, dels ville være forstyrrende for gennemførelsen af forsøget med trykudligningsrørene, hvorfor der blev meddelt afslag på raludlægning.

Det er oplyst, at Kystdirektoratet efter kystbeskyttelseslovens § 16 har meddelt tidsbegrænset tilladelse med tilsvarende vilkår om opmå-

ling, som i fredningsdispensationen. Trafikministeriet har efter påklage fra ansøgeren stadfæstet opmålingsvilkåret ved afgørelse af 29. juli 2004.

Klagerne

Ansøgeren har i sin klage anført, at vilkåret for dispensationen om opmåling på stranden ligger uden for fredningsnævnets kompetenceområde, idet der er tale om et ganske almindeligt kystsikringsprojekt, og ikke et forskningsprojekt. Omkostningen vil i øvrigt være ca. 20.000,- kr. årligt, idet der ikke kan anvendes GPS-udstyr i skræntfoden på grund af manglende satellitforbindelse. Ansøgeren mener, at Skov- og Naturstyrelsens årlige målinger af skrænttoppens bevægelser er tilstrækkelig dokumentation.

Ansøgeren anfører endvidere, at skræntfodsbeskyttelsen med raludlægning ikke er i strid med fredningen for området, og at fredningsnævnets begrundelse om, at en skræntfodsbeskyttelse vil være forstyrrende for gennemførelse af forsøget med trykudligningsrør ligger uden for nævnets kompetenceområde, idet al kystbeskyttelse er baseret på 2 elementer, som er sikring af forstranden kombineret med højvandsbeskyttelse.

Ansøgeren vil derfor have ophævet opmålingskravet på stranden, og ønsker, at der gives dispensation til en delvis nedgravet skræntfodsbeskyttelse bestående af 5 m³ ral pr. m.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite finder, at et indgreb som det tilladte strider mod fredningens intentioner, og vil have den meddelte dispensation til fortsat anbringelse af trykudligningsrør ændret til et afslag.

Afgørelse

I sagens behandling har deltaget 8 af nævnets 10 medlemmer: Inger Vaaben (formand), Ole Pilgaard Andersen, Marie-Louise Andreasen, Erling Christensen, Martin Glerup, Leif Hermann, Mogens Mikkelsen og Poul Søgaard.

Efter naturbeskyttelseslovens § 50 kan fredningsnævnet bl.a. meddele dispensation fra en fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Naturklagenævnet er enig med fredningsnævnet i, at forsøget ikke strider mod fredningernes formål, sådan som de er formuleret, men at forsøget kræver dispensation.

Det er i forhold til praksis ikke ualmindeligt at fastsætte vilkår om målinger og monitorering i tilknytning til fredningsdispensationer. Da det af hensyn til fredningerne er vigtigt at kunne dokumentere virkningerne på strandområdet - både positive som negative - ved den efterfølgende vurdering af en eventuel fortsættelse af kystsikringsprojektet, finder Naturklagenævnet ikke, at der er noget til hinder for at tillade en forlængelse af forsøget, og at tilladelsen meddeles på vilkår af, at der iværksættes målinger af strandprofilen, der aftales med Kystdirektoratet.

Udlægning af ral på strandområdet vil derimod umiddelbart virke fremmedartet og skæmmende i strandområdet, uanset at ralmaterialet delvist nedgraves.

På den baggrund stadfæstes fredningsnævnets afgørelse af 17. marts 2004 om afslag på raludlægning og forlængelse af forsøget i yderligere en 3-årig periode.

På Naturklagenævnets vegne

Kurt Bjerre Pedersen
Fuldmægtig

Onsdag, den 1. november 2006 afholdt Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt besigtigelse og forhandling i

FS 68/2006 :

Ansøgning om midlertidig parkeringsplads ved Maarup kirke på arealer omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 24. februar 1965.

Nævnet var mødt ved formanden, dommer Sortsøe Jensen, det amtsrådsvalgte medlem Knud Erik Jeppesen og det kommunaltvalgte medlem Dorthe Kræmmergaard.

For Nordjyllands Amt, Naturkontoret mødte Annemarie Christensen,

For Danmarks Naturfredningsforening mødte Jørgen Jørgensen,

For Nordjyllands Statsskovdistrikt mødte Frede Jensen,

Ejeren af det i sagen omhandlede areal, Dorthe Visby var mødt.

Der fremlagdes :

- skrivelse af 8. september 2006 med bilag 1 - 3 fra Nordjyllands Statsskovdistrikt.
- skrivelse af 5. oktober 2006 fra samme,
- skrivelse af 19. september 2006 med bilag 4 fra Nordjyllands Amt, Naturkontoret,
- skrivelse af 26. oktober 2006 fra Hjørring Kommune.

Formanden redegjorde kort for fredningskendelsens indhold, hvorefter arealet ved Maarup kirke skal bevares i deres nuværende tilstand, hvorfor der ikke må graves, planeres m.v. ligesom der ikke må opstilles hegn, bortset fra nødvendige kreaturhegn.

Frede Jensen oplyste om det ansøgte projekt, at der på et ca. 5.000 m². stort areal umiddelbart øst for Maarup kirke ønskes etableret en parkeringsplads foreløbig i en prøveperiode fra Sct. Hans til skoleferiens slutning i august 2007. Arealet ønskes indhegnet med en enkelt glat tråd på træpæle, placeret ca. 20 m fra færehegnet ved Maarupgaard og 10 meter fra kirkegårdsdiget. Arealet skal inden åbning slås og det slåede fjernes. Ved periodens slutning lukkes hegnet. Etableringen er ansøgt som en midlertidig foranstaltning med henblik på vurdering af, hvorvidt vegetationen er tilstrækkelig robust til at kunne holde til den ekstra belastning af parkerede biler. Området er registreret som § 3- område og EF-Habitatområde, hvorfor der vil blive ansøgt om dispensation herfra samt fra naturbeskyttelseslovens §§ 3 og 8. En af amtet foreslået alternativ placering sydøst for Maarupgaard vil ikke være hensigtsmæssig, idet besøgende stadig vil forsøge at parkere på det nuværende uautoriserede parkeringsareal ved kirken eller langs med vejen.

SNS-121-00025

Særligt i forbindelse med arrangementer i kirken er der et betydeligt parkeringsbehov.

Nordjyllands Amt henviste til den foreslåede alternative placering uden for fredningsområdet, hvor etablering tillige kan ske uden dispensation fra Habitatbestemmelser samt naturbeskyttelseslovens §§ 3 og 8. Det oplystes, at det ansøgte område er Habitatområde, men ikke er centralt for udpegningsgrundlaget. En dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3 vil kunne påregnes.

Dorthe Visby havde ingen bemærkninger til det ansøgte, men foreslog som muligt alternativ at etablere parkeringspladsen syd for og i umiddelbar tilknytning til den eksisterende parkeringsplads.

Nordjyllands Amt bemærkede, at denne placering ville være i det bedste kikk fra kirken mod syd mod Rubjerg Knude.

Danmarks Naturfredningsforening pegede på amtets alternative forslag, der vil bringe etableringen uden for fredningsområdet.

Hjørring Kommune havde i den fremlagte skrivelse ingen indvendinger mod det ansøgte.

Nævnet voterede og udsatte sagen på de mødendes overvejelse af - mod nedlæggelse af den nuværende parkeringsplads - at etablere en varig parkeringsplads på arealet øst for kirken, der er plant og lavtliggende i forhold til kirken, idet der derved kunne opnås parkeringsmuligheder nær kirken og samtidig fjernelse af den eksisterende, skæmmende parkeringsplads og de lejlighedsvis parkeringer langs tilkørselsvejen.

Såvel statsskovdistriktet som amtet ville overveje forslaget.

Sagen udsat herpå.

Sortsøe Jensen.

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 01068.01

Dispensationer i perioden: 08-08-2007

SIC
Skagen Innovations Center
Dr. Alexandrinesvej 75
9990 Skagen

Aalborg, den 8. august 2007

FS 33/2007 - vedr. ansøgning om tilladelse til indpumpning af 100.000 m³ sand ud for Mårup Kirke.

De har ved skrivelse af 30. juli 2007 med bilag forelagt fredningsnævnet et projekt til kystsikring ud for Mårup Kirke.

Arealerne syd for Mårup Kirke er omfattede af Overfredningsnævnets kendelse af 25. februar 1948 og arealerne nord for af Overfredningsnævnets kendelse af 24. februar 1965.

Det forelagte projekt omfatter oppumpning af 100.000 m³ sand fra søterritoriet til arealerne, hvor der nu er hav men efter det oplyste tidligere havde været strandbred, og nedsættelse af trykudligningsrør i det nye strandbredsareal, der herved forventes dannet.

Nævnet må fortolke Overfredningsnævnets kendelser således, at fredningsområdernes vestgrænse udgøres af den til enhver tid værende faktiske grænse mellem land og hav.

Spørgsmålet om tilladelse til oppumpning af materiale fra havet og udlægning udenfor den aktuelle grænse mellem land og hav findes herefter at ligge udenfor nævnets kompetence.

Såfremt der ved denne oppumpning måtte fremkomme et nyt strandbredsareal, må dette - som naturlige tilskyldningsarealer - anses omfattet af fredningerne.

Afgørelsen af, om der vil kunne tillades nedsættelse af trykudligningsrør i et eventuelt nydannet strandbredsareal udsættes indtil der foreligger nærmere oplysninger om et sådant strandbredsareals karakter og udstrækning.

Nævnets tilkendegivelse - jfr. forretningsordenens § 10, stk. 5 - kan efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 indbringes for Naturklagenævnet inden 4 uger. Skriftlig klage fremsendes til fredningsnævnet til videre foranstaltning.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af en klage, at der indbetales et gebyr på 500,00 kr. Naturklagenævnet vil opkræve gebyret, når

SNS-121-00025

klagen er modtaget fra fredningsnævnet, og behandlingen af klagen bliver først påbegyndt, når gebyret er modtaget. Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis der gives medhold i klagen.

Sortsøe Jensen

Kopi sendt til:

1. Jonna Petersen
2. Johan Berg Jensen
3. Hjørring Kommune
4. Danmarks Naturfredningsforening, København
5. Danmarks Naturfredningsforening, att. Carsten Pedersen
6. Skov- og Naturstyrelsen, København
7. Miljøcenter Aalborg, att. Nils Schou
8. Nordjyllands Statsskovdistrikt
9. Mårup Kirkes Venner, att. Tove Marquardsen, M. Kabelsvej 62, Lønstrup, 9800 Hjørring
10. Kystdirektoratet, Højbovej 1, 7620 Lemvig (j.nr. 4141-821-131-105)

Fredningsnævnet for Nordjylland
Nordlige del, Badehusvej 17,
9000 Aalborg, tlf. 96307000

Aalborg den 3. juni 2009

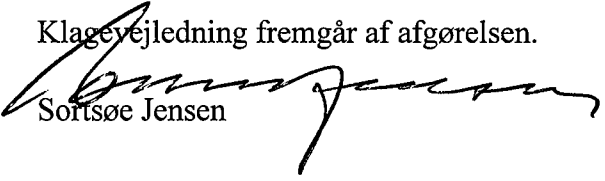
By- og Landskabsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

Vedr. FS 32/2009:

Anmodning om dispensation fra Overfredningsnævnets kendelse af 24. februar 1965 vedrørende fredning af kyststrækning ved Mårup kirke syd for Lønstrup til ved Mårup kirke at flytte ankeret fra fregatten Cresent.

Vedlagt fremsendes fredningsnævnets afgørelse i ovennævnte sag. Protokoludskrift vedlægges.

Klagevejledning fremgår af afgørelsen.

Søren Jensen

Mandag, den 25. maj 2009 afholdt fredningsnævnet for Nordjylland, nordlige del besigtigelse og forhandling i

FS 32/2009:

Anmodning om dispensation fra Overfredningsnævnets kendelse af 24. februar 1965 vedrørende fredning af kyststrækning ved Mårup kirke syd for Lønstrup ved Mårup til at flytte ankeret fra fregatten Crescent.

KOPI

Nævnet var mødt ved formanden, dommer Sortsøe Jensen, det ministerielt udpegede medlem Jonna Petersen og det kommunalt udpegede medlem Jørgen Stubgaard.

For Hjørring Kommune mødte Thomas Lomholt,

For Skov- og Naturstyrelsen, Vendsyssel mødte Torben Stæhr,

For Miljøcenter Aalborg mødte Nils Schou,

For Danmarks Naturfredningsforening mødte Jørgen Jørgensen,

For Mårup Kirkes Venner mødte Tove Markvartsen, Mimi Fuglsang og Aase Sørensen,

Lodsejer til naboejendommen, Dorthe Visby var mødt.

Der fremlagdes skrivelse af 21. april 2009 fra Skov- og Naturstyrelsen, Vendsyssel.

Nævnensformanden indledte mødet med kort at orientere om fredningskendelsens indhold, hvis formål i det væsentlige er at bevare arealernes daværende tilstand, at sikre passende friarealer omkring Mårup kirke, at sikre offentlighedens adgang langs skræntens overkant fra Lønstrup til de fredede arealer ved Rubjerg Knude samt hindre at der opstilles skæmmende indretninger.

Torben Stæhr henviste til den fremlagte skrivelse, hvorefter der i forbindelse med den delvise nedtagning af Mårup kirke og skræntens tiltagende tilbagetrækning mod kirken ønskes en ændret placering af ankeret fra fregatten Crescent, der sank ud for Mårup kirke for ca. 200 år siden.

Der foreslås følgende alternative placeringer :

1. på kirkens østside, indenfor kirkediget,
2. på P-pladsen syd for kirken,
3. eller på kirkens østside, øst og udenfor kirkediget.

Hjørring Kommune havde ingen bemærkninger til forslagene,

Danmarks Naturfredningsforening fandt alle tre placeringsforslag acceptable, men anbefalede en placering øst for kirken og ikke på P-pladsen, da en placering dér ville dominere landskabet.

Dorthe Visby tilkendegav, at hun ikke havde indvendinger mod en placering på hendes ejendom,

Mårup Kirkes Venner pegede på en placering øst for kirken, inden for kirkediget og på et areal, hvor der i dag ikke er gravsteder.

Nævnet voterede og tilkendegav, at de oprindelige særlige hensyn vedrørende arealerne øst for kirken ikke længere er tungtvejende, da kirken nu henstår som en tomt. Nævnet besluttede herefter at dispensere fra fredningskendelsen til en placering i kirkegårdens sydøstlige hjørne, inden for diget for derved at opnå sammenhæng med såvel kirketomten og klokkestabelen. Denne placering vil tillige give mulighed for at placere de sten, der historisk knytter sig til ankeret. Det forudsættes, at rosenbevoksningen på stedet holdes tilstrækkeligt nede.

De mødende blev klagevejledt.

Sagen sluttet.

Sortsøe Jensen.

**Fredningsnævnet for Nordjylland,
Nordlige del,
Bedehusvej 17, 9000 Aalborg,
Telefon 96 30 70 00.**

Skov- og Naturstyrelsen Vendsyssel,
Sct. Laurentiivej 148,
9990 Skagen.

KOPI

Aalborg, den 3. juni 2009

Vedr. FS 32/2009:

Anmodning om dispensation fra Overfredningsnævnets kendelse af 24. februar 1965 vedrørende fredning af kyststrækning ved Mårup kirke syd for Lønstrup til ved Mårup kirke at flytte ankeret fra frregatten Crescent.

Ved skrivelse af 21. april 2009 har De anmodet fredningsnævnet om tilladelse til en ny placering af ankeret fra fregatten Crescent, der hidtil har været placeret ved Mårup kirke.

Fredningsnævnet afholdt den 25. maj 2009 besigtigelse og forhandling i sagen. Udskrift af forhandlingsprotokol vedlægges til orientering.

Det fremgår heraf, at nævnet besluttede at dispensere fra Overfredningsnævnets kendelse af 24. februar 1965 således, at ankeret kan placeres ud for kirkens sydøstlige hjørne, inden for diget i et nuværende rosenkrat, der ryddes.

Afgørelsen er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 stk.1 og kan inden 4 uger påklages til Naturklagenævnet. Skriftlig klage fremsendes til fredningsnævnet til videre foranstaltning.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af en klage, at der indbetales et gebyr på 500 kr.

Naturklagenævnet vil opkræve gebyret, når klagen er modtaget fra fredningsnævnet, og behandlingen af klagen bliver først påbegyndt, når gebyret er modtaget. Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis der gives medhold i klagen.

Sortsøe Jensen.

Kopi er fremsendt til :

1. Jonna Petersen,
2. Jørgen Stubgaard,
3. Hjørring Kommune,
4. Miljøcenter Aalborg, att. Nils Schou,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Natufredningsforening v/ Jørgen Jørgensen,
7. By- og Landskabsstyrelsen,
8. Dorthe Visby,
9. Mårup Kirkes Venner v/ Tove Markvartsen.

FS 19/2014:

Ansøgning om tilladelse til at foretage sandfodring på strækningen fra Draget til Bredningen ved Lønstrup strand på arealer, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 25. februar 1948 om fredning af Rubjerg Knude og omliggende arealer samt Overfredningsnævnets kendelse af 24. februar 1965 om fredning af kyststrækning ved Mårup kirke syd for Lønstrup.

Nævnet var mødt ved formanden dommer Niels Bjerre, det ministerielt udpegede medlem Tage Leegaard og det kommunalt udpegede medlem Jørgen Stubgaard.

For Naturstyrelsen, Det Åbne Land mødte Mette Hald Simonsen.

For Hjørring Kommune mødte Thomas Lomholt.

Danmarks Naturfredningsforening var mødt ved Birgitte Christensen.

For Grundejerforeningen Mårup Strand mødte Alfred Skaarup.

Der blev fremlagt:

brev af 26. marts 2014 fra Kystinspektoratet med bilag

Naturstyrelsens udtalelse af 5. maj 2014

mail af 20. maj 2014 fra Sommerhusforeningen Harerenden med bilag samt diverse luftfoto m.v.

Nævnens formanden redegjorde indledningsvist for de omhandlede fredningskendelser. Fredningen af Rubjerg Knude og omliggende arealer har til formål at bevare dette område i dets nuværende tilstand. Fredningen af kyststrækningen ved Mårup Kirke har til formål at sikre landskabelige interesser på arealer omkring Mårup Kirke. I fredningens bestemmelser er anført, at arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand og ikke må beplantes, planeres eller opgraves.

Naturstyrelsen, Det Åbne Land har oplyst, at det berørte område er en strandstrækning beliggende nedenfor en kystskrænt. Der er tale om en erosionskyst, hvor der foregår erosion i en størrelsesorden af omkring 1,7 m årligt. Ovenfor kystklinten er der et sommerhusområde, hvoraf enkelte huse ligger relativt tæt på kystskrænten. Det er også oplyst, at området er beliggende indenfor Natura-2000 område nr. 7, Rubjerg Knude og Lønstrup Klint (Habitatområde H7). Udpegningsgrundlaget for området er bl.a. naturtypen "Klinter eller klipper ved kysten" (1230). Hele det berørte areal er omfattet af denne udpegning. Såfremt sandet placeres op ad kystklinten op i en højde af 2,3 meter sker der en umiddelbar ændring af naturtypen.

Thomas Lomholt, Hjørring Kommune, oplyste, at han også repræsenterer Kystdirektoratet.

Thomas Lomholt redegjorde for projektet og oplyste, at der alene er tale om arealer, som ligger indenfor Overfredningsnævnets kendelse af 24. februar 1965 om fredning af kyststrækning ved Mårup Kirke syd for Lønstrup. Han henviste til et luftfoto med angivelse af den berørte kyststrækning, som går fra umiddelbart syd for "Draget" op til nord for "Bredningen". Der ønskes her sandfodret med ca. 6.000 m³ sand, hvor halvdelen ønskes placeret indenfor det areal, som vedrører Grundejerforeningen Mårup Strand. Der er tale om et forsøgsprojekt over 3 år, hvor sandet ønskes placeret langs med skråningsfoden. Sandet skal udlægges som en trekant med en grundlinie på ca. 6,8 meter og en højde på ca. 2,3 meter. Der er tale om en "blød" kystsikring, der ikke kan sammenlignes med den kystsikring, som er foretaget længere nord på, hvor man her har en "hård" kystsikring. Sandfodringen i det ansøgte projekt har netop til formål at blive fjernet, og man kan derfor ikke sammenligne de projekter, som foretages nordpå med det ansøgte projekt umiddelbart nord for Mårup Kirke. Der er på stedet tale om en nordgående strøm, hvor der hvert år fjernes store mængder sand i en størrelsesorden på ca. 400.000 m³. Det er klart, at kysterosionen ikke vil standses, men man kan reducere erosionshastigheden. Han mener heller ikke, at der er risiko for at klinten vil forsvinde, eller at den vil blive bevokset. Der er tale om en reversibel proces, hvor man afhængig af vejrliget vil nå tilbage til den oprindelige tilstand.

Danmarks Naturfredningsforening protesterede imod det ansøgte projekt. Foreningen kan under ingen omstændigheder anbefale en skråningsbeskyttelse, da naturkræfterne må råde. Man har altid været bekendt med, at der på stedet sker en erosion, også på tidspunktet, hvor der skete en udstykning i sommerhusgrunde.

Naturstyrelsen har oplyst, at klinten ved Lønstrup repræsenterer en meget stor forekomst af den iøvrigt sjældent forekomne naturtype, og er herudover ikke mindst på grund af sin højde, geologiske profiler og geografiske udstrækning en forekomst af høj kvalitet. Formålet med kystsikringen er at stabilisere klinten, således at nedbrydningen standses. Hvis skredene ophører og klinten stabiliseres med et mindre stejlt anlæg, kan det ikke udelukkes, at ændringerne vil medføre, at der indfinder sig vegetation som er fremmed for naturtypen "klinter og klipper ved kysten", og at skrænten således vil ændre sig fra den nuværende naturtilstand til en anden.

Nævnsmedlemmer voterede og tilkendegav, at det ansøgte kystsikringsprojekt ikke kan godkendes. Nævnet har navnlig lagt vægt på formålet med fredningen af kyststrækningen ved Mårup Kirke, hvilket formål går ud på sikring af de landskabelige interesser på arealerne, som efter fredningsbestemmelserne skal bevares i deres nuværende tilstand. Fredningsnævnet er som følge heraf af den opfattelse, at en dispensation vil stride imod fredningens formål.

De mødende blev klagevejledt.

Sagen sluttet.

Niels Bjerre

Fredningsnævnet for Nordjylland
Nordlige del, Badehusvej 17,
9000 Aalborg
Telefon 96 30 70 50 / 96 30 71 78
Mail: nordjyllandnord@fredningsnaevn.dk

Aalborg den 20. juni 2014

Kystdirektoratet
Højbovej 1
7620 Lemvig

att. fuldmægtig Line Henriette Broen

FS 19/2014:

Ansøgning om tilladelse til at foretage sandfodring på strækningen fra Draget til Bredningen ved Lønstrup strand på arelaer, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 25. februar 1948 om fredning af Rubjerg Knude og omliggende arealer samt Overfredningsnævnets kendelse af 24. februar 1965 om fredning af kyststrækning ved Mårup kirke syd for Lønstrup.

Ved brev af 26. marts 2014 har Kystdirektoratet forelagt Fredningsnævnet en sag om dispensation til sandfodring m.v.

Nævnet afholdt den 11. juni 2014 besigtigelse og forhandling i sagen.

Udskrift af protokoltilførsel vedlægges til orientering.

Det fremgår heraf, at nævnet ikke kunne dispensere for så vidt angår sandfodring på stranden, idet nævnet fandt, at det ansøgte projekt strider imod formålet med Overfredningsnævnets kendelse af 24. februar 1965 om fredning af kyststrækning ved Mårup Kirke syd for Lønstrup.

Afgørelsen, der er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan inden 4 uger påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagevejledning vedlægges.

Niels Bjerre

Kopi er fremsendt til:

1. Tage Leegaard,
2. Jørgen Stubgaard,
3. Naturstyrelsen, København, 4112-02311,
4. Hjørring kommune, att. Jens Baggesen,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening v/ Jørgen Jørgensen,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
- 8 Dansk Ornitologisk Forening v/ Thorkild Lund,

9. Sommerhusforeningen "Harerenden" v/ Per L. Pedersen,
10. Grundejerforeningen Nørlev Strand af 1986,
11. Grundejerforeningen Nørlev Strand,
12. Grundejerforeningen Fuglebakken,
13. Grundejerforeningen Mårup Strand.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagen skal sendes til Fredningsnævnet for Nordjylland, Nordlige del, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling. Du får kopi af fredningsnævnets brev til Natur- og Miljøklagenævnet.

Hvis der bliver klaget, vil Fredningsnævnet underrette dig hurtigst muligt.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til nævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Klager modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal benyttes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Kystdirektoratet

Aalborg, den 30. september 2015

FN 19/2014 - Sandfodring ved Lønstrup Strand

Fredningsnævnet afslog ved brev af 20. juni 2014 at dispensere til sandfodring ved Lønstrup som ansøgt af Grundejerforeningen Mårup Strand og Lønstrup Kystsikringslaug. Fredningsnævnet henviste i sin afgørelse til naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, idet nævnet nåede frem til, at det ansøgte strider mod fredningens formål.

Fredningsnævnets afgørelse blev indbragt for Natur- og Miljøklagenævnet, som ved en afgørelse af 18. marts 2015 statuerede, at sandfodringen ikke vil være i strid med fredningens formål. Fredningsnævnets afgørelse blev derfor ophævet og sagen blev hjemvist til fornyet behandling.

Natur- og Miljøklagenævnet har anmodet fredningsnævnet om at vurdere, om den ansøgte sandfodring vil indebære forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller forstyrrelser af arter, som Natura 2000-området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

Sagens oplysninger

Arealerne er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 24. februar 1965 om fredning af kyststrækning ved Mårup kirke syd for Lønstrup. Fredningen har til formål at sikre landskabelige interesser omkring Mårup kirke. I fredningsbestemmelserne er det blandt andet anført, at arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand og ikke må beplantes, planeres eller opgraves.

Til sagens daværende behandling havde Naturstyrelsen, Det Åbne Land i et brev af 5. maj 2014 oplyst, at det berørte område

"er en erosionskyst, hvor der foregår erosion af omkring 1,7 m årligt. Ovenfor kystklinten er der et sommerhusområde, hvoraf enkelte huse ligger relativt tæt på kystskrænten."

Det blev også oplyst, at området

"er beliggende inden for Natura-2000 område nr. 7, Rubjerg Knude og Lønstrup Klint (Habitatområde H7). Udpegningsområdet for området er bla. naturtypen "Klinter eller klipper ved kysten, (1230). Hele det berørte område er omfattet af denne udpegning. Såfremt sandet placeres op ad kystlinjen op i en højde af 2,3 meter sker der en umiddelbar ændring af naturtypen."

Det oplystes, at

"klinten ved Lønstrup repræsenterer en meget stor forekomst af den i øvrigt sjældent forekommende naturtype og er herudover, ikke mindst på grund af sin højde, geologiske profiler og geografiske udstrækning, en forekomst af høj kvalitet. Formålet med kystsikringen er at stabilisere klinten, således at nedbrydningen standses. Hvis skreddene ophører og klinten stabiliseres med et mindre stejlt anlæg, kan det ikke udelukkes, at ændringerne medfører, at der indfinder sig vegetation, som er fremmed for naturtypen " klint og klipper ved kysten" og skrænten vil derfor ændre sig fra den nuværende naturtilstand til en anden."

Hjørring Kommune oplyste på daværende tidspunkt blandt andet, at der på den omhandlede strækning ønskes

"sandfodret med 6.000 m³ sand, hvoraf halvdelen ønskes placeret inden for det areal, der vedrører Grundejerforeningen Mårup Strand. Der er tale om et forsøgsprojekt over 3 år, hvor sandet ønskes placeret langs med skråningsfoden. Sandet skal udlægges som en trekant med en grundlinje på ca. 6,8 meter og en højde på ca. 2,3 meter. Der er tale om en "blød" kystsikring, der ikke kan sammenlignes med den kystsikring, som er foretaget længere nord på, hvor man har en "hård" kystsikring. Sandfodningen i det ansøgte projekt har netop til formål at blive fjernet og man kan derfor ikke sammenligne de sandfodringsprojekter, som foretages nordpå med det ansøgte projekt umiddelbart nord for Mårup kirke."

I Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 18. marts 2015 er der følgende beskrivelse af Natura 2000-område nr. 7 (Rubjerg Knude og Lønstrup Klint):

"De ansøgte arealer langs skræntfoden er beliggende i den nordligste del af Natura 2000-område nr. 7 (Rubjerg Knude og Lønstrup Klint). På områdets udpegningsgrundlag indgår en række naturtyper, herunder "klinter og klipper ved kysten" (habitatnaturtype 1230) og "kalkoverdrev" (habitatnaturtype 6120). Begge de nævnte naturtyper forekommer ved Lønstrup, henholdsvis på selve skræntarealerne og på arealerne umiddelbart oven for skrænten. I Natura 2000-planen (december 2011) er som trussel mod områdets naturværdier bl.a. oplyst, at naturlig erosion af klinten også reducerer dele af klit- og overdrevsarealet (s.8). Prognosen er ugunstig for kalkoverdrev og ukendt for kystklint (s.13). Det fremgår, at der kan være modstridende interesser i relation til prioritering af naturtyper på udpegningsgrundlaget (s.16). Som en af de generelle retningslinjer (sigtelinje 1.4) er anført, at "Den naturlige dynamik og klintudvikling sikres. Kystbeskyttelse bør ikke finde sted, og sanddæmpning bør begrænses til et niveau, der både sikrer en vis dynamik og samtidig sikrer bevarelsen af havtørnklit, grå/grønne klitter og kalkoverdrev" (s.17). I Naturstyrelsens forudgående basisanalyse af området (juni 2007) er oplyst, at kystlinjen stort set kun rummer vegetation i form af nedskredne græstørv fra erosion (undtaget er spredte følfod, der står i ellers bar ler), og at den fortsatte erosion, ca. 2 meter pr. år, sikrer, at klinten fremstår uden vegetation og med synlige geolo-

giske lagdelinger (s.1)."

I sin afgørelse har Natur- og Miljøklagenævnet blandt andet anført følgende:

" Det må på baggrund af ansøgnings- og kortmaterialet lægges til grund, at der ønskes sandfodret på arealer inden for fredningen fra 1965 om en kyststrækning ved Mårup kirke og ikke inden for fredningen fra 1948 om Rubjerg Knude og omliggende arealer. Dette synes også at være lagt til grund af fredningsnævnet ved sagens afgørelse. Som begrundelse for afslaget har fredningsnævnet således - både i protokolltilførsel af 11. juni 2014 og i fremsendelsesbrevet af 20. juni 2014 - henvist til formålet med fredningen fra 1965. Der er ikke i fredningsnævnets begrundelse for afslaget henvist til fredningen fra 1948. Det fremgår både af fredningskortet og luftfotos, at fredningen af en kyststrækning ved Mårup kirke på tidspunktet for dens gennemførelse også omfattede daværende skrænt samt strandarealer nedenfor skrænten. På grund af erosion har fredningsområdet væsentligt ændret karakter. Store dele af det oprindelige fredningsområde ligger i dag under vand, og store dele af det resterende fredningsområde udgøres af skrænt- og strandarealer. Fredningsområdet omfatter ikke eller kun i meget begrænset omfang arealer oven for skrænten.

Naturklagenævnet og Fredningsnævnet har i tidligere afgørelser lagt til grund, at fredningen omfatter (de aktuelt værende) skrænt- og strandarealer, der ligger inden for fredningsområdet som afgrænset på kortbilag i fredningsafgørelsen fra 1965.

Fredningen indeholder blandt andet bestemmelse om, at de fredede arealers tilstand skal bevarer, og om at der ikke må planeres eller opgraves.

Fredningsbestemmelserne må efter Natur- og Miljøklagenævnets opfattelse fortolkes således, at sandfodring med henblik på nedbringelse af erosion - dvs. udlagt ved skræntfod som en trekant med en grundlinje på ca. 6,8 m og en højde på ca. 2,3 m på henholdsvis 425 m og 320 m - forudsætter dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 50.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk.1, kan der meddeles dispensation fra fredningsbestemmelser, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning samt hel eller delvis ophævelse af en fredning kan kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger, jf. stk. 5.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk.2, kan kun meddeles dispensation fra fredningsbestemmelser, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, om området er udpeget for.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk.3, kan kun meddeles dispensation, hvis det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rastområder i det naturlige udbredelsesområde for særligt beskyttede dyrearter, eller ødelægge særligt beskyttede plantearter (bilag IV-arter).

Bestemmelserne i § 50, stk.2-3 er indføjet i naturbeskyttelsesloven ved lov nr. 4554 af 9. juni 2004 som del af implementering af EF-habitatdirektivet (artikel 6, stk.3). Det er herved præciseret, at fredningsmyndighederne ved afgørelser efter § 50 skal respektere forpligtelserne i habitatdirektivet.

Det følger af ovenstående, at det i den konkrete sag er en nødvendig forudsætning for at kunne give dispensation, at sandfodringen ikke er i strid med formålet med fredningen fra 1965, og at det ansøgte ikke indebærer forringelse af habitatnaturtyper, herunder "klinter og klipper ved kysten" (habitatnaturtype 1230)."

Natur- og Miljøklagenævnet vurderede herefter, at den ansøgte sandfodring ikke er i strid med fredningens formål. Derudover anførtes det, at fredningsnævnet ikke havde taget stilling til bestemmelsen i naturbeskyttelseslovens § 50, stk.2, og at der således ikke forelå en afgørelse i førsteinstans.

Herefter anføres:

"Det fremgår af Natura 2000-planen, at der er en sammenhæng mellem fortsat erosion og opretholdelse af habitatnaturtypen klinter eller klipper ved kysten. Ifølge Natura 2000-planen bør der ikke ske kystbeskyttelse, jf. planens generelle retningslinje 1.4. Naturstyrelsen har vurderet, at etablering af det ansøgte kan udgøre en trussel for opretholdelse og habitatnaturtypen og foreslået, at der inddrages erfaringer fra andre dele af kyststrækningen. Klagerne og Frederikshavn Kommune (skal være Hjørring Kommune) gør gældende, at sandfodring ikke vil skade habitatnaturtypen.

Under hensyn til forsigtighedsprincippet indebærer naturbeskyttelseslovens § 50, stk.2, at det skal kunne udelukkes, at den ansøgte sandfodring vil medføre skade på Natura 2000-området.

Det er Natur- og Miljøklagenævnets opfattelse, at en vurdering af, om det kan udelukkes, at sandfodringen som ansøgt vil kunne forringe habitatnaturtypen "klinter og klipper ved kysten" må foretages af fredningsnævnet som førsteinstansmyndighed efter indhentelse af fornødne faglige bidrag."

Herudover tilføjede Natur- og Miljøklagenævnet, at det er " Natur- og Miljøklagenævnets foreløbige vurdering, at der muligvis kan være grundlag for at dispensere til en tidsbegrænset sandfodring som ansøgt, hvis det kan udelukkes, at sandfodringen vil skade skrænten i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk.2."

Fredningsnævnet har efter sagens hjemvisning haft sagen i høring hos berørte parter og organisationer.

Danmarks Naturfredningsforening, Hjørring, har i udtalelse af 28. april 2015 blandt andet anført følgende:

" ...

Det fremgår af lovgrundlaget for administrationen af Natura 2000-områder, at det skal kunne udelukkes, at den ansøgte sandfodring vil medføre skade på Natura 2000-området, herunder i særlig grad naturtypen kystskrænt/klippe. Dette forsigtighedsprincip er også senere blevet fastslået igennem bl. a. "hjertermuslingedommen" i 2004 og ved andre lejligheder af EU-domstolen.

I basisanalyserne fra Rubjerg Knude og Lønstrup Klint er det nævnt, at kystsikring udgør en væsentlig trussel mod den del af den dynamiske naturtype, som udgøres af den omskiftlige klint. Der er i basisanalyserne ikke taget stilling til, om dette også gælder for bløde kystsikringsmetoder som sandfodring.

Efter Danmarks Naturfredningsforenings opfattelse kan der dog ikke herske tvivl om, at kystskrænten kan blive påvirket i negativ retning. En sandfodring, der virker efter hensigten, vil formentlig betyde, at større dele af det nedfaldende materiale fra klintens nedbrydning vil blive liggende ved foden af skrænten. Dette vil på sigt kunne medføre, at skræntens profil bliver mindre stejl, hvorved vi kan risikere at få en udvikling, som ligner skrænterne syd for Lønstrup by, hvor der er foretaget en kystsikring. Såfremt skrænternes hældning bliver mindre, kan der komme græsbevoksning og den karakteristiske kystprofil vil evt. gå tabt.

På denne baggrund er det DN's mening, at der ikke kan tillades et projekt med sandfodring ved Lønstrup Klint syd for Lønstrup, da det ikke med sikkerhed kan udelukkes, at det ansøgte projekt kan medføre skade på Natura 2000-området.

... "

Kystdirektoratet har i en mail af 30. april 2015 blandt andet anført følgende:

" ...

Kystdirektoratet bemærker til den konkrete sag, at formålet med den ansøgte strandfodring er at reducere kysttilbagerykningen på en 375 m lang strækning. I modsætning til hård kystbeskyttelse er sandfodring en aktiv form for kystbeskyttelse, som bl. a. tilgodeser naturens frie udfoldelse. Da det alene er en reduktion af kysttilbagerykningen, vil der fortsat forekomme erosion på skrænten. Dermed vil en sandfodring ikke medføre tilgroning af klinten og heller ikke hindre landskabsdynamikken.

Dermed vurderer Kystdirektoratet, at en sandfodring, som der ansøges om, ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området væsentligt.

... "

Hjørring Kommune har i en mail af 4. maj 2015 blandt andet anført følgende:

"...

Sagen vedr. ansøgning om sandfodring på en strækning syd for Lønstrup, hvor den naturlige kysttilbagerykning er i størrelsesordenen 2,5-3 meter årligt (gennemsnit over årrække). Strækningen er karakteriseret ved en høj klint og en meget smal strand. Kystnedbrydningen sker ved helt lokale skred og kysttilbagerykningen varierer betydeligt fra år til år.

...

Det er Hjørring Kommunens vurdering, at den ansøgte sandfodring alene vil være i stand til at reducere kysttilbagerykningen. Kræfterne ved stormhændelser i dette område er så massive, at sandfodningen ikke vil kunne forhindre fortsat erosion af kystklinten. En voldsom stormhændelse vil kunne fjerne hele den ansøgte sandmængde. Den naturlige kystdynamik vil fortsat forløbe og sikre, at kystklinten står som vi kender den i dag. Det er således Hjørring Kommunes opfattelse, at den ansøgte sandfodring vil være ude af stand til at påvirke udpegningsgrundlaget for Natura2000 området.

Hjørring Kommune kan således anbefale, at der meddeles tillades til det ansøgte.

..."

Fredningsnævnet har spurgt Naturstyrelsen, Det åbne land, om man har yderligere bemærkninger til sagen set i lyset af de nu indhentede udtalelser og afgørelsen fra Natur- og Miljøklagenævnet. Naturstyrelsen har i en udtalelse af 3. juli 2015 blandt andet anført, at

"...

Kystdirektoratet er myndighed for kystbeskyttelsesloven i Danmark og besidder den faglige kysttekniske viden om valg af forskellige kystbeskyttelsesmetoder. Som følge af Kystdirektoratets vurdering af, at der fortsat vil finde erosion sted pga valget af "blød kystbeskyttelse", som bl.a. tilgodeser naturens frie udfoldelse og ikke hindrer landskabsdynamikken, og Hjørring Kommunes vurdering i forhold til udpegningsgrundlaget, finder Naturstyrelsen ikke grundlag for at tilsidesætte hverken Kystdirektoratets eller Hjørring Kommunes vurdering af påvirkning af Natura 2000 området.

..."

Fredningsnævnets møde og besigtigelse den 26. august 2015

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 26. august 2015. I besigtigelse deltog fredningsnævnet ved formanden, dommer Niels Bjerre, det ministerielt udpegede medlem Tage Leegaard og det kommunalt udpegede medlem Jørgen Stubgaard.

For Naturstyrelsen, Det åbne land mødte Søren Ferdinand Hansen, for Hjørring Kommune mødte Thomas Lomholt, og for Lønstrup Kystsikringslag mødte Lis Clemmensen.

Nævnnsformanden redegjorde kort for sagens hidtidige forløb.

Der var under mødet enighed om, at der i sagen er tale om sandfodring over en strækning på i alt 755 m, og ikke kun 375 m, som anført af Kystdirektoratet. Der var også enighed om, at der er tale om et 3-årigt forsøgsprojekt, som forløber over årene 2014, 2015 og 2016.

Repræsentanten for Danmarks Naturfredningsforening henviste til det tidligere anførte og tilkendegav, at dispensation ikke bør meddeles, blandt andet under hensyntagen til det af EF-domstolen anførte i "muslingedommen" fra 2004 om forsigtighedsprincippet. Det kan ikke udelukkes, at Natura 2000-området vil blive påvirket ved en sandfodring, og at der derved sker en ændring af vegetationen til græsforekomster på klinten ved dennes langsommere tilbagetrækning. Danmarks Naturfredningsforening havde gerne set, at nævnet var blevet suppleret med geologisk ekspertise.

Repræsentanten for Hjørring Kommune kunne henholde sig til indholdet af den afgivne udtalelse.

Mårup Grundejerforening har efter mødets afholdelse i en mail af 28. august 2015 kommenteret de indhentede udtalelser.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af kyststrækningen ved Mårup kirke er en tilstandsfredning med bestemmelser om, at der ikke må beplantes, planeres eller opgraves.

Projektet kræver derfor fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3, kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Natur- og Miljøklagenævnet har i en endelig afgørelse af 18. marts 2015 truffet afgørelse om, at det ansøgte sandfodringsprojekt ikke er i strid med fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnet lægger til efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk.3.

2 af nævnets medlemmer (Tage Leegaard og Jørgen Stubgaard) har i relation til naturbeskyttelseslovens § 50, stk.2, fundet, at der ikke bør meddeles dispensation, da det ikke ganske kan udelukkes, at en sandfodring vil indebære forringelse af den omhandlede habitatnaturtype klinger og klipper ved kysten (1230). Disse medlemmer har fundet, at det med baggrund i forsigtighedsprincippet ikke kan udelukkes, at en dispensation vil have en negativ effekt på klinten. Der består således en risiko for, at der ved en stabilisering af klinten vil indfinde sig vegetation med en ændring af naturtypen til følge.

Ét af nævnets medlemmer (Niels Bjerre) har fundet, at der i relation til naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, kan meddeles dispensation til det ansøgte om en forsøgsvis sandfodring over en periode på 3 år. Dette medlem har navnlig lagt vægt på de udtalelser, som er afgivet af henholdsvis Kystdirektoratet og Hjørring Kommune. Kystdirektoratet har vurderet, at en sandfodring ikke vil hindre landskabsdynamikken og dermed påvirke udpegningsgrundlaget væsentligt, hvilken vurdering deles af kommunen.

I overensstemmelse med flertallet skal fredningsnævnet herved meddele afslag på det ansøgte, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal, der findes via Borger.dk eller Virk.dk, jf. også vejledningen på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 500 kr.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Med venlig hilsen

Niels Bjerre

Denne afgørelse sendes til:

1. Tage Leegaard,
2. Jørgen Stubgaard,
3. Naturstyrelsen, København, NST-4112-02311,
4. Hjørring Kommune, att. Jens Baggesen og Thomas Lomholt,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,.
6. Danmarks Naturfredningsforening v/ Jørgen Jørgensen,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening v/ Thorkild Lund,
9. Dansk Botanisk Forening v/ Flemming Thorning-Lund,
10. Sommerhusforening "Harerenden" v/ Per L. Pedersen,
11. Grundejerforeningen Nørlev Strand af 1986 v/ Christian Hartmann,
hartmann@post.tele.dk,
12. Grundejerforeningen Nørlev Strand v/ Orla S. Jensen,
sahl@jensen.mail.dk,
13. Grundejerforeningen Fuglebakken v/ Thomas Kirk, tok@kirk-consul

ting.dk,

14. Grundejerforeningen Mårup Strand v/ René S. Andersen, re
san@mail.dk.

15. Kystdirektoratet, lh@kyst.dk

16. Lønstrup Kystsikringslag v/ Glenn Allart Andersen, glennal
lart@gmail.com,

17. Knud Erik Andersen.

NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

20. oktober 2016 • J.nr.: NMK-522-00308 og NMK-522-00309 • Klage ID.: 88233 og 88501 • Ref.: PIVHA-NMKN

AFGØRELSE

i sag om sandfodring ved Lønstrup Strand indenfor fredning i Hjørring Kommune

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens¹ § 50, stk. 1 (fredningsdispensation).

Natur- og Miljøklagenævnet ændrer Fredningsnævnet for Nordjylland, Nordlig dels, afgørelse af 30. september 2015 om afslag til 3-årigt forsøg med sandfodring på en ca. 755 m strækning til en dispensation som ansøgt.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, jf. § 66, stk. 2 i lov om naturbeskyttelse.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet². Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 5, stk. 1, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 28. september 2016 om naturbeskyttelse

² Lovbekendtgørelse nr. 1205 af 28. september 2016 om Natur- og Miljøklagenævnet

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Afgørelsen er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af Grundejerforeningen Mårup Strand og Lønstrup Kystsikringslag.

Grundejerforeningen Mårup Strand har navnlig gjort gældende, at fredningsnævnets afgørelse er truffet på et forkert og ikke sagligt grundlag, idet fredningsnævnet tilsidesætter ekspertise og erfaring fra andre myndigheder. Det er grundejerforeningens opfattelse, at der ikke er nogen vegetation eller livsformer, der skal tages hensyn til. Grundejerforeningen henviser til udtalelser fra Kystdirektoratet og Hjørring Kommune om, at sandfodring ikke vil påvirke Natura 2000-området væsentligt. *Lønstrup Kystsikringslag* har i sin klage citeret udtalelser fra andre myndigheder og anfører, at foreningen finder, at en tilsidesættelse af retten til at beskytte privat ejendom afvejet overfor en eventuel ændring af floraen, er tvivlsom og ude af proportioner.

Sagens oplysninger

Sagen har tidligere været indbragt for Natur- og Miljøklagenævnet. Et enigt nævn hjemviste ved afgørelse af 18. marts 2015 (NMK-522-00225) sagen til fornyet behandling i Fredningsnævnet for Nordjylland, Nordlig del, med henblik på en vurdering af, om den ansøgte sandfodring ville indebære en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller forstyrrelser af arter, som Natura 2000-området er udpeget for.

Baggrunden for sagen er, at en række grundejerforeninger mv. har søgt Kystdirektoratet om tilladelse til sandfodring på angivne arealer på en strækning fra nord for Nørlev til syd for Lønstrup. Grundejerforeningen Mårup Strand og Lønstrup Kystsikringslag indgår i ansøgningen for så vidt angår strækninger på henholdsvis ca. 425 meter og ca. 320 meter. Det er oplyst, at Kystdirektoratet har meddelt tilladelse til sandfodring på andre af de ansøgte strækninger.

Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at der som beskyttelse mod erosion ønskes udlagt sand langs med skræntklippens fod i en treårig forsøgsperiode (oprindelig ansøgt periode 2014, 2015 og 2016). Sandet ønskes udlagt som en trekant med en grundlinje på ca. 6,8 m og en højde på ca. 2,3 m. Det er oplyst, at kysten på hele den ansøgte strækning er en erosionskyst, og at der inden for de seneste år i gennemsnit er faldet 1-2 huse i havet.

Ved afgørelse af 20. juni 2014 meddelte Fredningsnævnet for Nordjylland, Nordlig del, afslag på ansøgning om dispensation til sandfodring til klagerne. Fredningsnævnet fandt, at sandfodringen ville være i strid med fredningens formål.

Natur- og Miljøklagenævnet fandt i afgørelse af 18. marts 2015 ikke, at den ansøgte sandfodring ville være i strid med fredningens formål, men at den ansøgte sandfodring vil forudsætte en dispensation fra fredningen.

Det ansøgte område ligger i Natura 2000-område 7, Rubjerg Knude og Lønstrup Klint. Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, kan der ikke meddeles dispensation, hvis det ansøgte indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for. Da fredningsnævnet ikke havde foretaget en sådan vurdering, blev sagen hjemvist med henblik herpå, idet et enigt nævn havde vurderet, at der muligvis kunne være grundlag for at dispensere til en tidsbegrænset sandfodring som ansøgt, hvis det kunne udelukkes, at sandfordringen ville skade skrænten i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

Følgende fremgår af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 18. marts 2015:

Fredning

Overfredningsnævnets kendelse af *24. februar 1965 om fredning af en kyststrækning ved Mårup Kirke* omfatter tilstødende arealer mod nord og øst. Sagen blev rejst af Danmarks Naturfredningsforening og Fredningsplanudvalget for Hjørring og Thisted amter med henvisning til et ønske om at forhindre sommerhusbebyggelse umiddelbart op til det tidligere fredede areal, navnlig Mårup Kirke, og for at bevare udsigten fra Rubjergvej på en strækning syd for Lønstrup op mod Rubjerg Knude og fyr. Det er oplyst, at den direkte anledning var nogle udstykningssager med sommerhusbebyggelse for øje. Sagsrejserne nedlagde påstand om, at arealerne skulle undergives "tilsvarende fredningsbestemmelser som de allerede fredede arealer". Fredningsnævnet fandt, at det uberørte vestkystlandskab frembød en sådan skønhed og ejendommelighed, at betingelserne for fredning var til stede. Dette gjaldt særlig den nordlige del af området med den enligt beliggende Mårup Kirke som midtpunkt [formuleringen "nordlige del af området" skal ses på baggrund af, at fredningsforslaget og fredningsnævnets afgørelse tillige omfattede betydelige arealer længere mod syd]. Under fredningsmyndighedernes behandling af sagen blev en række arealer taget ud af fredningen, herunder arealer der var medtaget for at sikre udsigten fra Rubjergvej. Overfredningsnævnet bemærkede, at "fredningsinteresserne i denne sag samler sig herefter om en sikring af passende friarealer omkring Mårup Kirke og om at sikre offentlig adgang langs skræntens overkant fra Lønstrup til de fredede arealer ved Rubjerg Knude." Af tilhørende kortbilag fremgår det, at fredningen også på fredningstidspunktet omfattede arealer vest for skræntens overkant, herunder selve skrænten og strandarealer.

Efter fredningen fra 1965 skal arealerne bevares i deres nuværende tilstand og må ikke beplantes, planeres eller opgraves. De må bl.a. ikke yderligere bebygges. Der tillægges almenheden ret til færdsel til fods og ophold på et angivet udyrket areal langs kysten. Nævnet kan foranstalte selvsået vegetation fjernet. Arealerne må i øvrigt benyttes som hidtil. Kreaturgræsning, høslæt, jagt og indsamling af bær og lignende må fortsat finde sted. De dyrkede arealer må fortsat dyrkes, men nye må ikke inddrages til dyrkning. Nødvendige landbrugsbygninger kan tillades opført under nævnets censur. Det er tilføjet, at de i love og vedtægter, herunder sandflugtsloven og naturfredningsloven for området, hidtil gældende bestemmelser fortsat er gældende, uanset fredningen.

Størstedelen af det resterende fredningsområde som afgrænset på kortbilag til kendelsen fra 1965 udgøres i dag af strandarealer neden for skrænten. Store dele af det oprindelige fredningsområde ligger under vand.

Natura 2000-område nr. 7 (Rubjerg Knude og Lønstrup Klint)

De ansøgte arealer langs skræntfoden er beliggende i den nordligste del af Natura 2000-område nr. 7 (Rubjerg Knude og Lønstrup Klint). På områdets udpegningsgrundlag indgår en række naturtyper, herunder "klinter og klipper ved kysten" (habitatnaturtype 1230) og "kalkoverdrev" (habitatnaturtype 6210). Begge de nævnte naturtyper forekommer ved Lønstrup, henholdsvis på selve skræntarealerne og på arealerne umiddelbart oven for skrænten. I Natura 2000-planen (december 2011) er som trussel mod områdets naturværdier bl.a. oplyst, at naturlig erosion af klinten også reducerer dele af klit- og overdrevsarealet (s. 8). Prognosen er ugunstig for kalkoverdrev og ukendt for kystklint (s. 13). Det fremgår, at der kan være modstridende interesser i relation til prioriteringen af naturtyper på udpegningsgrundlaget (s. 16). Som en af de generelle retningslinjer (sigtelinje 1.4) er anført, at "Den naturlige dynamik og klitudvikling sikres. Kystbeskyttelse bør ikke finde sted, og sanddæmpning bør begrænses til et niveau, der både sikrer en vis dynamik og samtidig sikrer bevarelsen af havtornklit, grå/grønne klitter og kalkoverdrev" (s. 17). I Naturstyrelsens forudgående basisanalyse af området (juni 2007) er oplyst at kystklinten stort set kun rummer vegetation i form af nedskredne græstørv fra erosion (undtaget er spredte følfod, der står i ellers bar ler), og at den fortsatte erosi-

on, ca. 2 meter pr. år, sikrer, at klinten fremstår uden vegetation og med synlige geologiske lagdelinger (s. 1).

Natura 2000-område nr. 7 (Rubjerg Knude og Lønstrup Klint)

Siden nævnet har behandlet sagen i 2015, er der for det pågældende Natura 2000-område udarbejdet en ny Natura 2000-plan (2016-2021). Udpegningsgrundlaget er det samme for de to planer, hvoraf naturtyperne kystklint/klippe (1230) og kalkoverdrev (6210) findes i området, der er omfattet af ansøgningen. Det fremgår af planen, at den overordnede målsætning for området indebærer en bevarelse af området og kystlinjer i fri dynamik. De konkrete målsætninger er at opnå en gunstig bevaringsstatus for naturtyperne på udpegningsgrundlaget. For så vidt angår naturtypen kystklint/klippe (tilstandsklasse II) indebærer det, at udviklingen i deres areal og tilstand fremadrettet skal være stabil eller i fremgang.

Nuværende sag

Fredningsnævnet meddelte ved afgørelse af 30. september 2015 afslag til den ansøgte sandfodring.

Under sagens behandling har fredningsnævnet indhentet udtalelser hos berørte parter og organisationer.

Danmarks Naturfredningsforening har i brev af 28. april 2015 anført, at det ikke kan udelukkes, at den ansøgte sandfodring vil medføre skade på Natura 2000-området, herunder særligt naturtypen kystskrænt/klippe. Foreningen henviser til "hjertemuslingedommen" og forsigtighedsprincippet, der blev fastslået i dommen. Det bemærkes endvidere, at der i basisanalysen for Rubjerg Knude og Lønstrup Klint er nævnt, at kystsikring udgør en væsentlig trussel mod den del af den dynamiske naturtype, som udgøres af den omskiftelige klint. Der er i basisanalyserne ikke taget stilling til, om det også gælder blød kystsikring.

Det er foreningens opfattelse, at der ikke er tvivl om, at kystskrænten kan blive påvirket i negativ retning, idet en sandfodring formentlig vil betyde, at større dele af nedfaldent materiale vil blive liggende ved foden af skrænten. Dette kan medføre, at skræntens profil bliver mindre stejl med risiko for græsbevoksning og ændret kystprofil. Efter foreningens mening bør der ikke meddeles dispensation til projektet.

Kystdirektoratet har i en mail af 30. april 2015 bemærket, at formålet med sandfodringen er at reducere kysttilbagetrækningen. I modsætning til hård kystbeskyttelse er sandfodring en aktiv form, som bl.a. tilgodeser naturens frie udfoldelse, og der vil fortsat kunne forekomme erosion på skrænten. Dermed vil en sandfodring ikke medføre en tilgroning af klitten og heller ikke hindre landskabsdynamikken. Det er Kystdirektoratets vurdering, at den ansøgte sandfodring ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området væsentligt.

Hjørring Kommune har i mail af 4. maj 2015 udtalt, at den naturlige kysttilbagerykning er ca. 2,5 – 3 meter årligt. Strækningen er karakteriseret ved en høj klint og en meget smal strand. Nedbrydningen af kysten sker ved lokale skred og tilbagerykningen varierer betydeligt fra år til år. Det er kommunens vurdering, at den ansøgte sandfodring alene vil være i stand til at reducere kysttilbagerykningen, og kræfterne ved stormhændelser er så massive, at en sandfodring ikke vil kunne hindre en fortsat erosion. Den naturlige dynamik vil fortsat forløbe og sikre kystlinjen, som den kendes. Det er

kommunens vurdering, at sandfodringen ikke vil kunne påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, og anbefaler derfor en tilladelse.

Naturstyrelsen har den 3. juli 2015 udtalt, at styrelsen ikke finder grundlag for at tilsidesætte Kystdirektoratets og Hjørring Kommunes vurdering af påvirkningen af Natura 2000-området, da Kystdirektoratet er myndighed for kystbeskyttelsesloven og derfor besidder den faglige kysttekniske viden om valg af kystbeskyttelsesmetoder.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 26. august 2015 med deltagelse af Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, Hjørring Kommune og Lønstrup Kystsikringslag.

Der var enighed om, at projektet vedrører en strækning på 755 m, og at der er tale om et forsøgsprojekt, der forløber over årene 2014, 2015 og 2016.

Danmarks Naturfredningsforening bemærkede, at dispensation ikke bør meddeles, blandt andet under hensyntagen til "hjertemuslingedommen" og det af EF-domstolen anførte om forsigtighedsprincippet. Danmarks Naturfredningsforening finder, at det ikke kan udelukkes, at Natura 2000-området vil blive påvirket ved en sandfodring. Foreningen havde gerne set, at fredningsnævnet havde fået bistand med geologisk ekspertise.

Hjørring Kommune kunne henholde sig til indholdet af den afgivne udtalelse.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet for Nordjylland, Nordlig del, traf den 30. september 2015 afgørelse i sagen. To af fredningsnævnets medlemmer fandt, at der ikke bør meddeles dispensation, idet det, jf. forsigtighedsprincippet, ikke kan udelukkes, at en sandfodring vil indebære en forringelse af den omhandlede habitatnaturtype "klinter og klipper ved kysten" (1230), idet der består en risiko for, at der ved stabilisering af klinten vil indfinde sig vegetation med en ændring af naturtypen til følge.

Mindretallet (formanden) fandt, at der kan meddeles dispensation til sandfodring i den 3-årige forsøgsperiode, idet han har lagt vægt på udtalelser fra Kystdirektoratet og Hjørring Kommune om, at sandfodring ikke vil hindre landskabsdynamikken og dermed påvirke udpegningsgrundlaget væsentligt.

Klagerne

Lønstrup Kystsikringslag har den 26. oktober 2015 klaget over fredningsnævnets afgørelse. Klagen indeholder citater fra Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse, Kystdirektoratet og Hjørring Kommune. Det anføres, at der på trods af disse tre instansers anbefalinger af projektet, er meddelt afslag. Klager finder, at afvejningen er ude af proportioner, idet hensynet til floraen tilsidesætter tabet af store værdier og retten til at beskytte privat ejendom.

Grundejerforeningen Mårup Strand har den 17. oktober 2015 klaget over afgørelsen. Foreningen finder, at afgørelsen er truffet på et forkert, og ikke sagligt grundlag. For det første henvises til Naturstyrelsens basisanalyse 2007, hvor det er oplyst, at kystlinjen i den del af Lønstrup Klint, som ansøgningen vedrører, "stort set kun rummer vegetation i form af nedskredne græstørv fra erosion (undtaget er spredte følfod, der står i ellers bar ler), og at den fortsatte erosion, ca. 2 meter pr. år,

sikrer, at klinten fremstår uden vegetation og med synlige geologiske lagdelinger". Foreningen finder derfor, at der stort set ingen vegetation er, der skal tages hensyn til.

For det andet henvises til Kystdirektoratets udtalelse, hvoraf bl.a. fremgår, at sandfodring ikke vil medføre tilgroning af klinten, og at Kystdirektoratet som myndighed for kystbeskyttelsesloven besidder den faglige kysttekniske viden om, at sandfodringen ikke vil påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Den tredje henvisning vedrører Hjørring Kommunes vurdering, som citeres. Klager anfører til denne, at Hjørring Kommune har stor erfaring på kystsikringsområdet, og det anføres, at kommunen endda anbefaler en tilladelse.

På baggrund af de tre henvisninger konkluderer klager, at fredningsnævnet afgørelse helt tilsidesætter ekspertise og erfaring.

Klager gentager sin klage af 6. juli 2014, hvoraf fremgår, at al udlagt sand vil blive ført med havstrømme væk fra området igen inden for et par år. Der vil derfor heller ikke kunne indfinde sig vegetation af nogen art, som er fremmed for naturtypen "klinter og klipper ved kysten". Der er tale om en fuldstændig reversibel proces som alle eksperter er enige om. Klager kommenterer Danmarks Naturfredningsforenings bemærkninger om negative konsekvenser for Natura 2000-området, og anfører, at de er et tydeligt eksempel på manglende indsigt i eller forståelse for faktiske forhold.

Endelig anfører klager, at der allerede i dag er kystsikret på en del af Lønstrup Klint, hvorfor det undrer klager, at den ikke kan fortsætte og dermed omfatte alle lovligt byggede ejendomme.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

I sagens behandling har deltaget Natur- og Miljøklagenævnets 10 medlemmer: Pernille Christensen (formand), Ole Pilgaard Andersen, Pelle Andersen-Harild, Jeppe Vejlbjerg Brogård, Torben Hansen, Henrik Høegh, Marianne Højgaard Pedersen, Peter Thyssen, Jens Vibjerg og Henrik Waaben.

Området er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 24. februar 1965 om fredning af en kyststrækning ved Mårup Kirke.

Fredningen indeholder ikke en udtrykkelig formålsbestemmelse. Formålet med fredningen må derfor fastlægges under hensyn til fredningsbestemmelserne og det oplyste om baggrunden for frednings-sagen.

Der er søgt om dispensation til en tidsbegrænset sandfodring i en 3-årig forsøgsperiode.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og hel eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Natur- og Miljøklagenævnet har allerede den 18. marts 2015 truffet afgørelse om, at den ansøgte sandfodring ikke er i strid med fredningens formål, og at der muligvis kan være grundlag for at dispensere til en tidsbegrænset sandfodring, såfremt det kan udelukkes, at sandfodringen vil skade

skrænten. Sagen blev derfor hjemvist til fredningsnævnet med henblik på fornyet behandling, herunder for at vurdere, om den ansøgte sandfodring vil indebære forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller forstyrrelser af arter, som Natura 2000-området er udpeget for, jf. § 50, stk. 2.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, kan der kun meddeles dispensation fra fredningsbestemmelser, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet har indhentet en væsentlighedsvurdering fra Kystdirektoratet, hvis faglige vurdering er, at en kystbeskyttelse som den ansøgte tilgodeser naturens frie udfoldelse, fordi sandfodring er en aktiv form, som ikke hindrer landskabsdynamikken, hvorfor den ansøgte sandfodring ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området væsentligt. Denne vurdering er støttet af både Hjørring Kommune og Naturstyrelsen.

Natur- og Miljøklagenævnet finder ikke anledning til at tilsidesætte Kystdirektoratets faglige vurdering og finder således ikke, at den ansøgte sandfodring vil påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området væsentligt.

På denne baggrund har Natur- og Miljøklagenævnet enstemmigt besluttet at ændre Fredningsnævnet for Nordjylland, Nordlig dels, afgørelse af 30. september 2015 om afslag til 3-årigt forsøg med sandfodring på en ca. 755 m strækning til en dispensation som ansøgt.

På Natur- og Miljøklagenævnets vegne

Pia Vels Hansen
Fuldmægtig

Afgørelsen er sendt pr. e-mail til:

Grundejerforeningen Mårup Strand v/Kaare Kyst, kyst@oncable.dk
Lønstrup Kystsikringslag v/Kent Dencker Christensen, kent@dadlnet.dk
Fredningsnævnet for Nordjylland, Nordlig del, sagsnr.: FN 19/2014,
nordjyllandnord@fredningsnaevn.dk,
Kystdirektoratet, att. Ilse Gräber, KDI: 13/00333, igr@kyst.dk, kdi@kyst.dk,
Hjørring Kommune, att. Thomas Lomholt, thomas.lomholt@hjoerring.dk
Danmarks Naturfredningsforening, att. Jørgen Jørgensen, hjoerring@dn.dk, dn@dn.dk
Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, att. Det Centrale Fredningsregister,
j.nr.: NST-4112-02311, svana@svana.dk,

Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlig del,
Badehusvej 17, 9000 Aalborg,
telefon 9968 8461
mail:nordjyllandnord@fredningsnaevn.dk

Hjørring Kommune

Den 17. januar 2017

FN-NJN-70-2017: Lukning af den nordlige udgang fra kirkegården i Mårup.

Fredningsnævnet har den 14. december 2017 modtaget en ansøgning fra Hjørring Kommune på vegne Naturstyrelsen Vendsyssel om at lukke den nordlige udgang fra kirkegården i Mårup.

Det berørte areal er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 24. februar 1965 om fredning af en kyststrækning ved Mårup Kirke. I fredningsbestemmelserne er det bl.a. anført, at arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand og ikke må beplantes, planeres eller opgraves.

Det berørte areal er betegnet som matr.nr. 1a Mårupgård, Mårup.

Naturstyrelsen Vendsyssel har oplyst, at man på grund af den vigende skrænt af sikkerhedsmæssige grunde har ansøgt om tilladelse til at lukke det nordlige kirkedige for gennemgang. Herefter vil den sidste passage ind til kirkegården være den, der blev anlagt i 2017 i kirkegårdens sydøstlige hjørne. Det nordøstlige hjørne vil blive lukket med tilkørt grusmateriale og eksisterende sten. Der vil samtidig blive foretaget en afmærkning af et stiforløb øst om kirkegården.

Hjørring Kommune har ingen bemærkninger til lukningen, og har anført, at denne lukning ligger i tråd med den afvikling af kirkegården, som tidligere har været nævnt under fredningsnævnets behandling af sager vedrørende fredningskendelsen. Lukningen skønnes ikke at være i strid med bestemmelserne vedr. Natura 2000 eller beskyttet natur.

Formanden har foretaget en besigtigelse af forholdene på stedet, og denne afgørelse er truffet som en formandsafgørelse efter bekendtgørelse om forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Fredningsnævnets afgørelse

Efter oplysningerne om baggrunden for ansøgningen, sammenholdt med forholdene på stedet kan fredningsnævnet herved give den fornødne dispensation., jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller stk. 3.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevarerklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevarerklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevarerklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Med venlig hilsen

Niels Bjerre

Denne afgørelse sendes til:

1. Tage Leegaard,
2. Jørgen Stubgaard,
3. Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, København,
4. Hjørring Kommune, att. Jens Baggesen
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening v/ Jørgen Jørgensen,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening v/ Thorkild Lund,
9. Dansk Botanisk Forening v/ Flemming Thorning-Lund,
10. Naturstyrelsen Vendsyssel v/ Thomas Retsloff.

